У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 218. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го ГРУДНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 1, 1970 No. 218. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 30 листопада 1970

В АМЕРИЦІ

ПРЕДСТАВНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА припускають, що цієї зими не буде особливої нестачі в оливі для опалення та урухомлення генераторів, які продукують електричну енергію. Однак, у справі постачання оливи з-за кордону та її продукції в ЗСА ще немає єдиного опрацьованого пляну. Сподіваються, що ціни на оливу будуть підвищуватись, особливо в східній частині країни.

ПІД ЧАС СПОРТОВИХ ЗМАГАНЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ між Армією і Морською Фльотою, що їх було передавано через телевізію для кругло понад 20 мільйонів глядачів, показано також церемонію нагородження чотирьох учасників геройчного рейду в Північному В'єтнамі. Учасники того рейду хотіли звільнити з комуністичного полону американських вояків, яких трактують в полоні дуже погано. Крім того, через телевізію було показано велику кількість прохань - петицій, скерованих на ім'я п-і Боббі Вінсон — керівника Крайової Ліґи Родин Американських Полонених і пропалих безвісти у Південно - Східній Азії.

КАНАДА ЗАКУПИЛА В СССР 55 ТОНН „важкої води", необхідної для вироблення атомової енерґії. Представник канадійського уряду сказав, що канадійське господарство потребує того продукту. Канада купує „важку воду" в ЗСА, минулого року купила 170 тонн у Швеції, цього року вперше „важку воду" закуплено в Совєтському Союзі, який дістав за те понад три мільйони долярів. Довіз совєтської „важкої води" до Канади розпочнеться весною 1971 р.

АРҐЕНТИНСЬКИЙ УРЯД облегшив цензуру преси, але сусідній Уруґвай ще більше її загострив, дармащо Арґентиною керують військові кола, а в Уруґваї відбулися таємні вибори демократичним шляхом. Цензура преси в Уруґваї настільки загострилась, що арґентиські видавці вирішили припинити пересилання своїх часописів до тієї сусідньої країни.

РЕЖИМ ФІДЕЛЯ КАСТРА НА КУБІ взявся ґрунтовно реорганізувати Кубинську Конфедерацію Праці, єдину робітничу організацію, дозволену в тій країні. Реорганізація провадиться з метою підвищення продуктивности праці. Один із провідних діячів комуністичної партії Куби заявив, що треба „рішуче поборювати ворожу ідеологію і недбальство, треба зменшити кількість прогулів на праці та підвищити видайність праці".

У СВІТІ

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ЗАКИНУЛА Японії „реваншизм" за те, що в своїй промові на Генеральній Асамблеї ОН прем'єр Ейсаку Сато вимагав від СССР повернення Японії загарбаних після останньої світової війни Курільських отровів.

В ЯПОНІЇ ПОВІДОМЛЕНО, що ЗСА зменшать залоги на своїх тамошніх базах на 12.000 військовиків, з 39.000 до 27.000 мужа, передавши водночас Японії багато своїх баз і різних влаштувань.

АЛЕКСАНДЕР СОЛЖЕНІЦИН ЗАЯВИВ шведському амбасадорові в Москві Ґуннарові Яррінґові, що він рішив не їхати до Стокгольму, щоб прийняти особисто признану йому з ділянки літератури нагороду Нобеля. Припускають, що він боявся, що його не впустять назад до СССР.

СИРІЯ ПРИСТАЛА до унії, яку створили Єгипет, Лібія і Судан. Новий володар Сирії ген. Гафез аль-Ассад їздив в цій справі до Каїро.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЖАК ШАБАН ДЕЛЬМА ЗАЯВИВ, що скликання паневропейської конференції безпеки залежить передусім від успіху переговорів про поправу відносин довкола Західнього Берліну.

ДО СХІДНЬОГО БЕРЛІНУ ПРИБУВ несподівано під кінець мин. тижня совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико. Припускають, що він прилетів, щоб зробити натиск на східньо - німецьких комуністів, щоб вони погодилися щодо Західнього Берліну, бо в іншому випадку Зах. Німеччина не ратифікує пакту з СССР.

В ЮҐОСЛАВІЇ ПОБУВАВ із 3-денними відвідинами західньо - німецький міністер закордонних справ Вальтер Шеель задля затіснення німецько - юґославських торговельних взаємин.

ВІЙСЬКО І НАЙМЛЕНІ ЦИВІЛЬНІ ЛЮДИ ПОХОРОНИЛИ десятки тисяч трупів, жертв страшного циклону і повені в Східньому Пакістані. Офіційно признано число жертв 170.000, при чому тисячі їх — не розпізнані.

В ЯПОНІЇ СУДИТИМУТЬ трьох студентів, які були приявними при самогубстві „гаракірі" видатного письменника Юкіо Мішіми і його прибічника Масакутсу Моріти в командантурі японських військ, куди всі вони прийшли були на авдієнцію до командуючого генерала, опісля зв'язали його і старалися підбурити зібране на площі перед квартирою військо до бунту. Всі вони були членами правої організації.

ІНДІЯ МАЄ ТЕПЕР 550 мільйонів населення, щороку прибуває 13 дальших мільйонів душ. Проте в мин. році число народин було на 5 мільйонів менше внаслідку спонзорованої державою контролі народин.

Менор Джуніор Коледж запрошує українських гостей на 6-те грудня

Дженкінтавн, Па. — Адміністрація дівочого Менор Джуніор Коледжу повідомила, що неділя 6-го грудня є „Відкритим Днем" для всіх бажаючих відвідувачів. Адміністрація щиро запрошує українську громаду у поблизькій Філядельфії та всіх бажаючих відвідати коледж у тому дні. Зустріч Сестер Василіянок і Професури та студенток з гостями відбудеться у великій модерній залі — авдиторії в домі Неустаючої Помочі, від 2 г. дня. Крім обговорення та інформацій про працю коледжу, Український Клюб у коледжі, інтелектуальний і культурно - моральний бік виховання студенток в цій дворічній вищій американській школі, відбудуться організовані оглядини будов коледжу і кемпусу. Для гостей кава й охолоджувальні напої. Бажаючі мати докладніші інформації можуть потелефонувати: (215) 885-2360. Доїзд із Філядельфії автобусами: від станції сабвею „Ферн Рак" з півночі автобусом „ХА" просто до Менор Джуніор Коледжу; з дільниці „Френкфорд" автобусами N та W; автом — від Ню Джерзі Тирнпайку до Пенсильвенія тирнпайку, виїзд ч. 27. „Виллов ров", потім дорогою ч. 611 до Дженкінтавну, звідки лише кілька хвилин їзди до коледжу. Паркувальна площа на подвір'ї коледжу може примістити понад 300 авт.

ПОЧИНАЄТЬСЯ БУДОВА ХМАРОСЯГУ УНС

У понеділок, 30-го листопада 1970, як це число „Свободи" вже друкувалося на пресі, на площі між вулицями Монтґомері, Рейлровд і Грін, у безпосередньому віддаленні від Гудсону в Джерзі Сиֹті, відбувалася церемонія викопання першої лопати під 15-поверховий хмаросяг Українського Народного Союзу. В церемонії взяли участь український католицький і православний декани Ню Джерзі, Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу та репрезентанти місцевого і довколишніх Окружних Комітетів УНС, працівники Головної Канцелярії УНС і „Свободи", найвищі репрезентанти міста та місцевого суспільно-громадського і господарсько-фінансового життя. Подробиці про цю велику подію будуть подані в завтрішньому виданні „Свободи".

В. Дж. Гікел звільнений із становища секретаря внутрішніх справ; на його місце буде призначений Р. Ц. Б. Мортон

Вашинґтон. — Звільнення президентом Ніксоном дотеперішнього секретаря внутрішніх справ Волтера Дж. Гікела викликало широкий відгомін в політичних колах Вашинґтону і цілої країни. Американські газети широко коментують, здебільшого неприхильно, це рішення Президента. Волтер Дж. Гікел був звільнений із свого становища в середу 25 листопада, правдоподібно у зв'язку із його критичним становищем до ставлення уряду през. Ніксона у відношенні до американської молоді і панівних серед неї сьогодні тенденцій. Згідно з інформаціями зближених до Білого Дому кіл, през. Ніксон задумує призначити на становище секретаря внутрішніх справ теперішнього голову Крайового Комітету Республіканської Партії Роджерса Ц. Б. Мортона. В міжчасі керівником департаменту внутрішніх справ буде теперішній заступник секретаря Фред Рассел. През. Ніксон запропонував Гікелові подати свою резиґнацію під час відбутої з ним 25-хвилинної зустрічі в Білому Домі.

Українці Саскатуну вшанували губернатора Саскачевану д-ра Ст. Воробця

Саскачун (В. Л.). В неділю, 22-го листопада 1970 р. в залі української католицької катедри св. Юрія, заходами Комітету Українців Канади, Відділу в Саскатуні, організовані українці, заступлені релігійними, суспільно-громадськими, культурними, виховними, науковими, мистецькими, становими, професійними та економічно - господарськими організаціями й установами вшанували почесним обідом д-ра Степана Воробця і його дружину з приводу наділення його великими почестями — назначенням на високе становище лейтенанта губернатора Саскачевану. Господарем обіду був о. В. Івашко. Обід започатковано молитвою, яку провів о. Г. Удод, в заступстві греко-православного єпископа Бориса. Після обіду та піднесення тосту на честь королеви Елисавети II, промовляли: Ст. Франко — голова місцевого Від. КУК, п-і А. М. Баран — голова жіночого КУК, о. д-р В. Кушнір з Вінніпеґу, президент Екзекутиви КУК. Гостя представила суддя п-і Марія Бетен. Промовляв також достойний гість лейтенант губернатор д-р Степан Воробець. Він підкреслив, що наділення його високими почестями є визнанням канадських українців. Це сталося в найбільшій мірі завдяки свідомості українських піонерів, які мимо дуже тяжких пережиток зуміли дати своїм дітям освіту, придержати їх при українській церкві, защепити в них любов до рідної культури і традиції та мови, чим зробили вони поважний вклад у розвиток і розбудову канадської культури. Він також підчеркнув важність зорганізування КУК, як репрезентативно-координаційного чинника. Промову привітали оваційно представники поверх сімдесяти організацій і установ. Як вислів пошани вручено достойному гостеві й його дружині касету гуцульського типу. Обід закінчено молитвою, яку провів Владика Роборецький Єпарх українців католиків Саскачевану.

Папа прилетів з Філіппін до Самоа і Австралії

Сидней. — Папа Павло VI прилетів в минулу неділю 29 листопада на острівець Паґо-Паґо, що має 137.000 мешканців, в архіпелягу Самоа, і там відправив Богослужбу в скромній церковці в селі Лелюмуеґа. Острови Самоа віддалені від Риму на 15,800 миль. На Самоа є 35.000 католиків. Перевівши на Паґо-Паґо 4 години, Папа відлетів до Австралії, куди прибув на летовище біля Сиднею, де багато людей ждали 12 годин на його прилет. Назустріч Папі виїхали генеральний губернатор сер Пол Гаслок, прем'єр Джан Гортон і австралійський кардинал Норман Джілрой. Папа знаходиться у 10-тиденній подорожі до країн Азії й Океанії, яку розпочав в четвер мин. тижня, 26 листопада. Він зупинився коротко на летовищі в столиці Ірану Теґерані, де розмовляв з іранським шахом Резою Пахлеві, після чого перелетів над західнім Пакістаном і Індією до Акка у Східньому Пакістані, найближче до навіщеної страшною катастрофою циклону й повени области. Прибувши туди вночі, Папа цікавився допомоговою акцією та запевнивши місцеві власті про своє співчуття — відлетів до Філіппін, де перевів три дні. На летовищі біля Манілі стрінула Папу Павла VI прикра пригода: 35-тирічний чілійський маляр Веньямін Мендоза І Амор Фльорес, якому вдалося підійти близько Папи завдяки священичій рясі, в яку зодягнувся був, кинувся на Папу з ножем. Але атентант не вдався, бо винуватӗця вхопили за рам'я, обезброїли й арештували. Він заявив, що хотів убити Папу, як символ забобону і лицемірства". Його піддадуть психіятричній обсервації. Перед своїм відвіталии здебільша католицьких філіппінців, Папа Павло VI проголосив звернення до Азії, що його передавано через новозасновану радіостацію англійською, французькою, китайською і японською мовами. Папа перестерігав у своєму зверненні проти матеріялізму і атеїзму.

Брежнєв лається проти Америки за налети проти Північного В'єтнаму

Москва. — Перший секретар компартії СССР Леонід Брежнєв виголосив в минулу неділю 29 листопада велику промову в столиці совєтської Вірменії Еривані з нагоди її 50-тиріччя, при чому найгостріше таврував Америку за бомбардування Північного В'єтнаму. Він твердив, що „деякі безсоромні вашинґтонські політикани хочуть леґалізувати бандитизм" в обороні ніби-то свого права переводити „аґресивні" лети над чужою територією. Брежнєв запевняв, що комуністичні в'єтнамці „переможуть". Він висловив деякий оптимізм щодо можливостей замирення на Близькому Сході, як також оптимістично висловився про покращання взаємин СССР з европейським Заходом, згадавши зокрема про пакт з Західньою Німеччиною та „однозгідність" поглядів із Францією. Але він зовсім промовчав совєтсько-американські взаємини та відносини між СССР і Комуністичним Китаєм. Він запевняв про дальшу беззастережну підтримку в'єтнамським комуністам, як теж арабам в їхній боротьбі проти „ізраїльського аґресора", який — на думку Брежнєва — „щораз більше ізольований в міжнародній опінії".

В Торонті відбувся 8-ий Загальний З'їзд Уладу Старших Пластунів

Торонто (Ю.Ф.).— В днях 27 до 29 листопада ц. р. відбувався тут в приміщеннях „Дуч Сістерс Інн", 8-ий Загальний З'їзд Уладу Старших Пластунів (УСП), в якому взяли участь 61 старший пластун та 82 старші пластунки, в тому числі 96 з терену ЗСА та 47 з Канади. З'їзд відкрив у п'ятницю 27-го ц.м. в год. 7-ій вечора комендант З'їзду ст. пл. Ю. Карпінський і після складення звіту голові Комісії для справ УСП при Головній Пластовій Булаві ст. пл. Б. Крамарчукові та голові ГПБ пл. сен. В. Палієнкові передав провід З'їзду президії в складі: ст. пл. Андрій Фединський — предсідник, А. Вітер — заст. предсідника та секретарі ст. пл-ки Віра Слободян та Марійка Леськів. З'їзд вітали голова ГПБ В. Палієнко, го-

(Закінчення на стор. 6-ій)

АМЕРИКАНСЬКИЙ НАРІД ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ БЕЗГЛУЗДОЇ ВИДАЧІ ПОЛІТИЧНОГО ВТІКАЧА

У понеділок 23-го листопада біля берега ЗСА сталася подія, здається, не відома у всій дотеперішній історії цієї країни: з риболовного корабля „Советская Литва" скочив на поблизьке американське судно-катер прибережної охорони „Віджілент" — моряк-литовець і попрохав політичного притулку. Два кораблі були в той мент на віддалі яких 10 футів. Через 10 годин, після безкінечних радіозапитів і консультацій з берегом, капітан американського катера наказав видати політичного втікача в совєтські руки. Згідно із свідченням очевидців, моряк-литовець, на прізвище Сімас, який був радіо-оператором на совєтському кораблі, падав на коліна перед американськими матросами й прохав, щоб його не видавали. Але капітан катера одержав з берега наказ: видати литовця. На американський катер прибули чотири совєтчики й почали на очах американців немилосердно бити політичного втікача, який кричав про порятунок і виривався з рук червоних людоловів. Забравши втікача, корабель „Советская Литва" відплив. Тепер розпочалося розслідування, хто саме видав наказ капітанові катера прибережної охорони, щоб політичного втікача видати совєтським властям. По всій Америці прокотилася хвиля спонтанних мітинґів і протестів. На протестаційному мітинґу в суботу 28 листопада в Ню Йорку, зорганізованому головно литовськими політичними еміґрантами, був серед численних інших журналістів представник „Свободи". Демонстрації вже відбулися в Бостоні, Філядельфії, Клівленді і Чикаґо. Їх організували переважно литовці, естонці й латвійці, при численній підтримці інших американських громадян. Рівночасно в американській пресі та в радієвих і телевізійних коментарях гостро засуджується цей безумний вчинок, а „Ню Йорк Таймс" в своєму редакційному коментарі виразно домагається розслідження цієї справи конґресовою комісією. В радієвих і телевізійних коментарях цитовано і показувано напис на Статуї Свободи, що його, а разом з ним і найвищий американський ідеал, заперечує видача політичного втікача його гнобителям.

Об'єднання Українських Письменників „Слово" відбуло свій Четвертий З'їзд

ГРИГОРІЙ КОСТЮК ПЕРЕОБРАНИЙ ВП'ЯТЕ НА ГОЛОВУ ОБ'ЄДНАННЯ

Ню Йорк. — В суботу 28 і в неділю 29 листопада відбувся тут у залях Українського Інституту Америки Четвертий З'їзд Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово". Після відкриття і під час суботньої сесії з'їзду, що нею проводив Юрій Лавріненко, голова ОУП „Слово" Григорій Костюк зробив підсумки діяльности Об'єднання і його членів за 15 років існування ОУП „Слово" і накреслив дальші перспективи його дії. Над звітною доповіддю відбулася коротка дискусія. В дальшому був проведений під проводом Остапа Тарнавського панель на тему „Українська література в діяспорі: міркування про

(Закінчення на стор. 3-ій)

Олександер Климко, видатний мистець, помер в Елизабеті

сл. п. Олександер Климко

Елизабет, Н. Дж. — Минулої п'ятниці, 27-го листопада, тут у вечірніх годинах помер ненадійно на удар серця один з найвидатніших українських мистців св. п. інженер - архітект Олександер Климко. Народжений 1906-го року в Західній Україні, покійний початково був відомий головно як ілюстратор гумористичних журналів „Зиз" і „Комар" у Львові та опісля „Мітла" в Буенос Айресі. Виїхавши на еміґрацію під час другої світової війни, Олександер Климко був декоратором фільмових студій в Лондоні й опісля Національного Театру в Буенос Айресі, а переїхавши в 1956-му році до Америки, він був чи не одиноким українським мистцем, що належав до професійної американської спілки декораторів та виконав декорації до багатьох світової слави вистав, показів і фільмів в чому багато допомогло йому поєднання мистецького таланту з архітектурними студіями. Баталістичні теми, як „Крути" та, зокрема красвиди належали до улюблених тем його мистецької творчости, з якої залишив велику спадщину. Осиротив дружину і брата та багатьох своїх сердечних друзів і звеличників. Тіло Покійного спочиває в заведенні Литвина і Литвина при Спрінґфілд евеню в Ірвінґтоні, де заповіджена Панахида в понеділок і вівторок, 30-го листопада і 1-го грудня, о год. 7-ій вечора. Похорон відбудеться із згаданого похоронного заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, де о год. 9-ій рано буде відправлена заупокійна Свята Літургія й опісля похоронні відправи на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку.

Висліди змагань українських футбольних клюбів

„Чорноморська Січ", Нюарк, перемогла з високим рахунком 7:0 дружину Олстер СК у мистецьких змаганнях Футбольної Шейфер Ліґи стейту Ню Джерзі, які відбулися минулої неділі, 29 листопада 1970 на грищі суперника в Карні, Н. Дж. Ворота для „Ч. Січі" здобули: М. Фарміґа 4, та Д. Паливода, М. Заремба і Л. Лужняк по одних.

„Тризуб", Філядельфія, закінчив нерішеною 2:2 зустріч із дружиною „Блу Стар" у мистецьких змаганнях „Великої Чотирнадцятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу, які відбулися минулої неділі у Філядельфії.

УСК Ню Йорк зазнав поразки 1:4 від дружини „Гота" у змаганнях з циклу гор за футбольний чемпіонат і Чашу ЗСА, які відбулися минулої неділі на грищі Метрополітан Овал у Маспет, Н. Й.

В ЕВРОПІ ВІДБУВСЯ ТРЕТІЙ З'ЇЗД АБН І ЕРС

Написала Софія Наумович

Ярослав Стецько, президент АБН

Париж. — Упродовж одного місяця — від 15 жовтня до 15 листопада— відбулися в Европі три великі українські з'їзди, які завдяки добрій організації, чисельності учасників, проробленій роботі та дружній співпраці всіх політичних середовищ, — можна назвати переломовими в житті української еміґрації в Европі.

Після Европейської Виховної Конференції, 14-16 жовтня на Франкополі у Бельгії, метою якої було узгіднити всі виховні й научні елементи та випрацювати єдину програму виховання і навчання молодого українського покоління, відбувся Конгрес Координаційного Осередку Українських Еміґраційних Центральних Установ (КОУЕЦУ) в Европі 24-25 жовтня в Парижі, який мав, попри обговорення наболілих питань наших громад у Західній Европі, — теж і репрезентативно-об'єднуючий характер. Наше об'єднання зумовлює загроза постійної й щораз нахабнішої інфільтрації українського життя московськими аґентами. Цієї ворожої затії не подолати нам роздрібненням, а тільки єдністю і відпорністю на ворожі підшепти й інтриґи. Цьому має служити громадська централя КОУЕЦУ, до управи якого ввійшли представники всіх діючих організацій та установ на терені Західньої Европи, зі сильною постановою впливати на своє членство, щоб воно вміло відрізняти свого політичного противника від чужого ворога. Саме почуття нашої єдности та відпорности скріпить наші сили для відсічі й нівечення ворожих затій, а нашим громадам додасть енерґії виконати ці завдання, які накладає на нас обов'язок допомагати визвольним змаганням України.

Третій з'їзд АБН і ЕРС був багато ширший, бо на нього з'їхалися не тільки представники підкорених Москвою народів із т. зв. совєтських „республік" та „сателітів", але також чисельні чолові особистості Заходу, які, — зрозумівши смертельну загрозу від комунізму та московського, китайського й інших імперіялізмів, — бажають заздалегідь боронити волю своїх, досі ще вільних народів.

Ті, хто, як авторка цих рядків, уперше побували на конґресі АБН та ЕРС (Европейська Рада Свободи) могли на власні очі й вуха переконатися, що це ніякий „блеф", але міцний гурт людей, які, осяяні ідеєю визволення своїх батьківщин, від багатьох років ведуть корисну роботу освідомлення Заходу, притягаючи щораз-то нові народи та визначні особи. Їхній ідеалізм та невгнута послідовність і прямолінійність переконують навіть колишніх противників, які співпрацювали колись із НТС, уважаючи москалів теж „жертвами комунізму". Пізнавшися на забріханості цієї організації, вони вирішили стати поруч поневолених москалями народів, приносячи з собою не тільки власні, відомі імена, але й великий досвід у міжнародній дипломатичній роботі.

Про зацікавлення конґресом свідчили теж привітальні листи і телеграми від різних осіб та організацій світового значення.

Переповідати конґресові доповіді забрало б надто багато місця, тому обмежимося до запису деяких цікавіших виступів, що насвітлюють наставлення представників різних народів, об'єднаних спільною ідеєю.

У другому студійному дні, на якому довелося нам побувати, промовляли між іншими:

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ганебний вчинок

Кожний із сотень тисяч українців, що знайшли притулок і нове життя на американській землі під Статуєю Свободи, ще кілька днів тому був би, мабуть, очі видряпав кожному, хто поважився б твердити, що в цій країні можливе те, що сталося: відмовлення втікачеві притулку і охорони від народовбивців. Вістка про саму подію подана на іншому місці в цьому числі „Свободи". Американці видали совєтським народовбивцям литовського моряка, який скористав з нагоди зустрічі катера американської прибережної охорони „Віджілент" із совєтським риболовним кораблем „Советская Литва" і дослівно стрибнув — як йому здавалося — на волю з того невільничого корабля на чердак американського катера, прохаючи політичного азилю. Десять годин пізніше, після інтенсивного порозумівання між командою американського катера і командою на суходолі, капітан катера дозволив совєтським людоловам вступити на чердак того катера і забрати з нього втікача, після неймовірних знущань. Втікач навколішки благав американців, щоб його не видавали на певну смерть його гнобителям, але нічого не допомогло. Совєтські людолови на очах американської залоги побили втікача до непритомности, виволікли з криївки і таки американським човном перевезли назад на совєтський корабель, з якого він утік. Усе це зроблено під претекстом, що признання азилю втікачеві могло б пошкодити в американсько - совєтських рибоповних переговорах, які там відбувалися.

Досі ще не встановлено, хто поносить відповідальність за цей ганебний вчинок: капітан катера, командування фльоти прибережної охорони чи один з департаментів у Вашингтоні, хто проміняв волю і життя людини, що має в Америці найбільшу цінність, за рибу, хто заперечив найвищі, освячені віковою традицією, американські ідеали задля якоїсь комерційної користи. Одне в цьому тільки відрадне, що американський нарід, уже на першу вістку про цей ганебний вчинок, не тільки відмежувався від нього, але й найгостріше його засудив, вимагаючи конгресового слідства. Завданої цим вчинком величезної шкоди вже не можна направити, ніхто вже мирним способом не вирве нещасливця з пащі його гнобителів, як і ніхто не зможе вже стерти тієї чорної плями з американської історії. Але можна бодай подбати, щоб це вже ніколи не повторилося.

Зв'язані крила

У Харкові в середині листопада відбувся 6-й пленум Правління Спілки Письменників УССР, що його очолює Олесь Гончар. На пленумі виступали не тільки письменники, а й секретар ЦК комуністичної партії УССР Ф. Овчаренко та присланий з Москви наглядач, керівник відділу культури при ЦК КПСС В. Шауро. „Письменники покликані ще більш напружено працювати над створенням книг, де головним героєм виступала б людина праці, — інформувала „Молодь України" з 20 листопада про перебіг пленуму та сучасні завдання, висунені комуністичною партією перед письменниками. — Героїка праці, поетизація труду, який переростає в красу, у потребу — ось ті перелоги, що чекають письменників". Говорячи від імені „читачів", один із промовців - партійців твердив, нібито „читач чекає творів, у яких би постав герой нашого часу, що втілював би у собі типові риси шахтарів, металюргів, моряків, колгоспників"...

На пленумі скритиковано журнали „Дніпро", „Донбас", „Прапор", „Радуга" та інші за те, що в них „тема праці не посідає належного місця". Промовці домагалися, щоб письменники були не тільки вірні комуністичній партії, а й „оптимістично" сприймали події та світ. Іншими словами, від них почали знову вимагати горезвісного лякування дійсности, яке в часи сталінщини оберталося вістрям проти режиму: коли в 1932-33 роках в Україні вмирали від організованого ЦК КПСС голоду — письменники і поети писали про щасливе життя в квітучій Україні...

Вартий уваги факт, що на пленумі Правління Спілки Письменників УССР не виступала молодь. Це були все ті ж самі Збанацький, Корнійчук, Стельмах, Соколов, Баш, Билінов, Шовкопляс. Цей найновіший пленум Спілки Письменників УССР можна оправдано назвати „пленумом зв'язаних крил": в Україні не бракує видатних літературних талантів, особливо серед молоді, але саме на них накладає партійна цензура своє реакційне „табу".

ПІСЛЯ СМЕРТИ ДЕ ҐОЛЛЯ

Париж. — Смерть де Ґолля заскочила всіх. Помер він несподівано, в розпалі праці над другим томом спогадів про останній період своєї активної дії, як голови держави. З одного боку це дало нагоду до красномовного вислову подиву — „Де Ґолль помер на ногах", як писав один паризький щоденник. Але, з другого боку, ця несподівана смерть викликала в усій Франції почуття ніяковости.

Як-не-як, Великий Покійник був ображений, що його так брутально послано на спочинок у квітні минулого року. Суть його ідей, для проведення яких він вимагав повновластей у фатальному референдумі, тепер дискутує і навіть проводить у життя ввесь світ (участь робітників у веденні підприємств), і зокрема його наступник, Жорж Помпіду, лянсує голосно концепцію децентралізації влади шляхом збільшення прав поодиноких провінцій.

Відсилаючи його на спочинок, робітнича маса виявила типово французьку чутливість: вона хотіла, щоб її проблеми розв'язував не „великий Шарль", а робітничі синдикати. Капітал боявся надто радикальних потягнень, що обмежували б його права йти втертими шляхами. Одні й другі — нехай підсвідомо — вважали, що роблять недобре. Підсвідомо були певні, що мине час і можна буде віддати де Ґоллеві належне таким чи іншим способом. А він раптово помер, сам нічого не сказавши на цю тему (у першому томі спогадів з останнього періоду, що встиг появитися, де Ґолль стримався від зводження будь - яких порахунків із противниками чи з тими, до кого мав жаль, а які були його близькими співробітниками), і ні від кого не встиг почути жадного вияснення. Не в останню чергу тому, що він не був легкий до розмови, як і взагалі не легкий до співжиття. Надто бо був великий і надто оригінальний.

Дуже легко все це — як звичайно в історії буває — йому признано після смерти. Хоч він відмовив права участи в його похороні всім офіційним особистостям, з'їхалися вони у незвичайному числі, може численніше як на похорон Черчілла... Що прибув Подгорний — це зрозуміло. Москва ще довго пробуватиме загравати на ролі Франції, щоб залишати її сумнівною ланкою у ланцюгу західнього союзу. Але що приїхав през. Ніксон без змоги взяти участь в похороні, це таки оцінюють всі европейські коментатори як вияв справжнього респекту до величі людини, що з нею може й не можна було погодитися легко, але яка мала оригінальні думки, що завжди інспірують, навіть тоді, коли вони сьогодні несприйнятні.

Так само поставилася Велика Британія: вислала престолонаслідника, урядуючого прем'єра й колишніх прем'єрів, що свідчило про пошану до Покійного, так би мовити, в історичному аспекті.

Окремо зворушливо заступлені були африканські держави, які в Покійному, бачили не лише автора деколонізації, але й проповідника повної незалежности всіх народів, що цю проповідь здійснював протиставленням поділу світу на смуги впливів великодержав. Що він при тому пильнував інтересу й Франції — це зрозуміло. Але що не лише Франції — це теж зрозуміло. Кому сьогодні не ясно, що ні Ялта, ні Потсдам, які вирішували долю світу без участи Франції, не принесли добра нікому, крім СССР? Кому сьогодні не ясно, що де Ґолль мав рацію, коли виступав проти увіковічнювання поділу світу на смуги впливів ЗСА і СССР, коли сьогодні виросла потуга Китаю, яка стала третьою і яка знівечила претенсії Москви на рівнорядність із Вашинґтоном?

Взагалі раптом всі спокійно подивились на „авантури" де Ґолля і признали, що він умів передбачати майбутнє, починаючи від деколонізації, від відваги розв'язати справу Альжиру шляхом пе-

(Закінчення на стор. 3-ій)

М. І. МАНДРИКА

ШАРЛЬ ДЕ ҐОЛЛЬ
1890-1970

"La France c'est moi!"[1]
Такі були його слова
В дні боротьби,
В катастрофальний час.
Він переміг —
Він спас La France.
Але цей раз
За ним вже не пішла...
І Цезар — на селі.
Здається, світ ввесь
спорожнів
І спорожнів Paris.

Він на селі... Прийшла пора
Подати в літопис
Все пройдене, здобуте...
І Шарль де Ґолль береться
до пера
(Перо також є зброя!).
Щоб не могла La France
себе забути,
Себе й його — свого героя.

La France; La France!
Marchons! Marchons![2]
Пригадує бої, відступлення,
походи...
Де ж з'явиться новий
Наполеон —
Вернути честь
Французькому народу?!
Нема його... Упав уже Paris.

„Історія кладе свій перст
на мене.
Я йду за море... ждіть
мене, maquis![3]
Ми вернемось
І Францію спасемо".

Великий Шарль дописує
листки...
Лист за листком,
І перший том готовий...
"Marchons! Marchons!
„Це ще не все — це початки.
Ще Франції скажу я слово...
Спочити треба,
Віддихнуть пора...
Хіба розважитись у
„пасіянс" грою?..
І враз відчув, ніби тяжка
гора
Упала і його затиснула
собою...
Спинилось серце левине...
Кінець!
Кінець!
На цвинтарі в маленькому
селі
На цвинтарі в маленькому
селі
Великий Шарль де Ґолль
уже в землі.
А на стіні, історії стіні
Лавровий з тернами вінець.

[1] Історична фраза де Ґолля: „Ля Франсе се муа" — „Франція — це я".
[2] „Ідем! Ідем!" — з національного гимну Франції.
[3] Maquis — французькі партизани.

Ярослав Падох

ПРО ПЛАСТОВУ ВПЕРТІСТЬ І ГРОМАДСЬКУ ЖЕРТВЕННІСТЬ

Небагато великих діл є уділом нашого приватного й громадського життя в ці, сказати б за Зеровим, скупі роки. А ось, дивіться, стоїмо перед завершенням одного з цих: посвячення й передання шістьом сотням пластової молоді їх власного, Пластового Дому. В самому серці українського нюйоркського Подолу, побіч дряхлого, як на глум званого народним, громадського дому цієї найбільшої в світі української громади поза межами батьківщини, за декілька кроків від такої ж бідної, аж кричати хочеться, святоюрської церкви оце постав нібито відновлений, а на ділі новий, модерний будинок пластової молоді. Чи це насправді не велике діло!

Пластова впертість, ця невід'ємна прикмета пластового характеру, пройшла довгу, дуже довгу пробу. Від початку 1948 року, коли постала нюйоркська Пластова Станиця, перша на цьому континенті, до історичної вже сьогодні громадської наради 25 травня 1957 року, коли вирішено придбати Пластовий Дім, народжувалася і скріплялася пластова постанова, тверде рішення придбати свій власний куток і покласти край вічному скитанню сотень пластової молоді. А після цього дев'ятиріччя прийшло семиріччя: пошукування відповідного будинку на цьому циплі вузького манґеттенського острова, де кожна п'ядь землі закута в камінь і залізо, кожна йде на вагу золота.

Вже в непам'ять відійшли обриси „російсько - турецької бані" при 10-ій вулиці, крамниця меблів Тіффорда на розі евеню А, будинок Жидівської Унії Акторів, сусіда св. Юра і десятки інших від комина до пивниці оглянених будівель під пластовий дім та палкі, гомеричні звади і бої членів Комітету Пластового Дому, котра з них найбільше відповідає потребам молоді. І врешті прийшла громадська згода. Вибір упав на будинок, далеко не ідеальний, але найкращий з усіх, які можна було досягти — будинок на розі Дев'ятої вулиці і славетної, не менше за Сьому вулицю української Другої евеню. Один крок від Українського Народного Дому, свого безпосереднього сусіда, два бльоки від церкви св. Юра і його величавої школи, три бльоки від українського банку - кредитівки „Самопомочі", в самім центрі української дільниці, цей будинок своїм положенням найбільше надавався на те, щоб зібрати в ньому найбільше українських дітей і їхніх батьків, бо як же, в Ню Йорку, дозволяти самим мандрувати до домівки.

Серед завзятих дискусій, чи надасться цей дім на пластовий дім, переважила думка, що не можна дозволити, щоб пішов він в неукраїнські руки. Побіч двох будинків Народного Дому він, третій, це вже така українська посілість, на якій можна буде вибудувати новий, модерний Народний Дім, на який десятки років чекає місцева українська громада. Цей справді громадський підхід до діла, на жаль, досі не знайшов відгуку в рідній громаді. Вона ще й далі розгублено шукає шляхів до рідного громадського дому і до достойної її самої і нашої церкви — нової святоюрської святині.

Повних шість років минуло від набуття будинку Пластового Дому, більше як чотири роки ждала Пластова Фундація, власник дому, з перебудовою, сподіваючись на громадську ініціятиву, готова віддати свій будинок всій громаді і разом з нею, у новому Народному Домі, продовжувати пластову працю над новим поколінням. Але не діждалася цього так дуже потрібного великого діла всієї громади і була змушена, по волі чи радше неволі, сама взятися до придбання відповідної домівки для тієї молоді. І так завершилося це справді, хоч не загальногромадське, то молодече, пластове, діло.

Про великість його нехай свідчить тягар, який узяла на себе пластова громада. 86,000 долярів коштував дім, 144,000 коштує його основна перебудова. На 230,000 долярів дотеперішніх видатків 110,000 покрили збірки, а решта 120,000 це борг, який ще довго лежатиме чималим тягарем на змучених довголітнім трудом плечах членів Пластової Фундації та всіх пластових установ Ню Йорку. І коли пластовій упертості завдячуємо Пластовий Дім, то громадській жертвенності пластових сеньйорів і старшої молоді, пластових приятелів і батьків пластової молоді, а далі всій місцевій громаді та її установам завдячуємо покриття майже половини зобов'язання. І на цій жертвенності й відданості пластовій, виховній праці спираються всі надії пластового проводу на сплату другої половини зобов'язання і вдержання дому на відповідному рівні. А згадуючи громадські установи, бодай перед посвяченням Пластового Дому, належить згадати кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку і Йонкерсі, які допомогли йому в критичному часі, зокрема Українському Народному Союзові за його княжий дар і за гіпотечну позичку на набуття дому.

За декілька днів після зворушливого американського Свята Подяки відбудеться наше, пластове свято подяки. В приявності своїх Владик і парохів, при співучасті представників центральних і місцевих установ, пластова молодь бажає висловити своїм батькам, виховникам і всій своїй громаді велику і щиру подяку за допомогу в придбанні пластової домівки й просити про дальше, постійне піклування нею. Ніяке американське свято не стало таким рідним для нових пришельців, зокрема скитальців останньої війни, як Свято Подяки. Наскількиріднішим буде це Свято Подяки пластової молоді своїй рідній громаді. Чи може вона не прибути на нього!

З листів до Редакції

ВІКТОР БОРОВСЬКИЙ З ДІТРОЙТУ ДЯКУЄ ЗА ПОМІЧ У ВИБОРЧІЙ КАМПАНІЇ

Я певний, що поважна кількість українців в Північній Америці зацікавлені почути, чи я виграв вибори до Мишиґенської Леґіслятури, чи ні. Я їх не виграв, але треба уважати, що зробив добрий початок.

На просьбу Републіканської партії я йшов в окрузі, яка є відома, як демократична округа. Справді в ній живе багато різних етнічних груп, але майже нема українців. Виборчий апарат у демократів був добре наладнаний. Їм не бракувало людей, ані грошей. Також робітничі юнії допомагали їм у всьому. Всього цього не було в мене. До того я був тут зовсім новою людиною. Тільки рік тому я розпочав свою адвокатську практику. Один демократичний адвокат, ґратулюючи мені за вислід виборів, сказав, що він цей вислід уважає значним успіхом, знаючи, в яких умовах мої співробітники та я працювали.

В кожному випадку, це — добрий початок, зроблений нашою молодою ґенерацією. Ми з нього багато навчилися і набрали великого досвіду, який в майбутньому нам придасться. Ми уважаємо, що треба йти вперед, пробувати і вчитися, а не нарікати. Ліпше програти, як нічого не робити. Важливе, чого ми навчилися, це те, що треба в першу чергу, поза Божим благословенням, покладатися на власні сили, починати кампанії завчасу і завчасу забезпечити фінансові засоби та поважне число ентузіястичних співробітників.

На цьому місці якнайсердечніше дякую всім тим українцям і неукраїнцям, які допомагали мені морально, співпрацею та матеріяльно, а особливо моїм співробітникам з українців, з яких я хочу тут назвати студентів: Нестора Щербія, Бориса Потапенка і Петра Філоненка, які студіюють політичні науки і мають заміри стати правниками.

Віктор Боровський
Дітройт

ПРО РЕЦЕНЗЕНТІВ

Вітаю, вітаю композитора А. Рудницького за правдиву музичну критику опери „Лис Микита", муз. В. Овчаренка, лібретто Л. Полтави, в „Свободі" з 12 листопада ц. р. Особливо сподобались мені такі слова: „Хто інший по - справжньому розуміється на писанні опери, як не оперовий композитор? Піяніст?! Співак?! У нас є, на жаль, дивогляди, що й такі пишуть про музичну творчість".

Думаю, що якби композитор А. Рудницький був такий балетний критик, як музичний, то його похвальна критика в „Свободі" на балет „Квіт папороті", хореографії танцюристки Р. Прийми - Богачевської, була б правдива, як і всіх інших „писак".

Марія В. Марчук

НЕ „МРЯКОБІССЯ", А ВИПАДКОВА ПОМИЛКА

Автор допису „Мрякобісся продовжується" („Свобода", ч. 196) припускає, що багатьом читачам „Свободи" цікаво буде знати, що в книжках „Історія Росії" та „Мистецтво Росії", які видав журнал „Горайзонс", термін „Росія" утотожнений із СССР. Автор також сподівається, що дехто з читачів на це зареаґує.

На нашу думку, це марні сподівання, хібащо цим читачем виявиться хтось із росіян — носіїв російського великодержавного шовінізму. Така реакція буде цілком зрозуміла, бо власне російські шовіністи заперечують будь - яку тотожність між „Росією" і СССР.

Коли ж це саме зробить українець, та ще й з позиції українського патріота — виглядатиме дивно.

Справа у тому, що Росія і СССР — це тільки дві різні назви, а суть одна. І вона полягає передусім у тому, що імперіялізм СССР нічим не відрізняється від імперіялізму Росії всіх часів, в чому першим переконався український народ.

Усі інші зауваги автора цілком слушні: вони прямо вказують на існування мрякобісся навіть у такому відомому журналі як „Горайзонс".

Відносно ж того „утотожнення", то, покликаючись на „дух" журналу, можна з певністю сказати, що це сталося несвідомо. Тут мусіло мати місце якесь непорозуміння, „ідейний недогляд".

Тому вся ця історія не так цікава, як комічна.

В. Осталенко
Бриджпорт, Конн.

ПРО ПРАЦЮ ПАНІ О. ВОЙЦЕНКО

У ч. 193 „Свободи" вміщено було повідомлення п. з. „Українську діячку призначено до Манітобської Мистецької Ради", в якому сказано, що пані Ольга Войценко „працює у відділі дослідів у Слов'янському департаменті при Манітобському університеті".

Як член цього департаменту хочу повідомити, що про існування „відділу дослідів" при нашому департаменті, який плянував би чи видавав би якісь публікації під цією фірмою, мені невідомо, зате відомо, що п. Войценко працює у нас доривочною секретаркою.

Ярослав Розумний
Вінніпеґ

ЩЕ ДО „В УКРАЇНІ Й ПРО УКРАЇНУ"

Видається мені, що полеміка навколо „В Україні й про Україну" набрала майже „політичних" розмірів.

Дивно, однак, бо ж пані Г. Мухина на самому початку зазначила, що це був її особистий досвід і особисті, отже суб'єктивні, враження та думки. (А які ж тоді думки висловлюють коментатори з „кабінетних позицій"?).

Це її застереження говорить само за себе. І немає, отже, потреби підтасовувати „підозрілі (сік!) ухили" Г. Мухиної і натякати на її „таємничу „упривілейованість" перед совєтським урядом! (Аж тепер мені стукнуло, що й я, не знаючи, такі привілеї мав!). Справжній шедевр об'єктивности!

Взагалі ж, якщо їй намагалися диктувати там (в цьому немає сумніву), то не робімо цього принаймні тут.

І. Д.
Соммердейл, Н. Дж.

НЕЗВИЧАЙНИЙ КАШТАН

Ботаніки України і досі шукають ключа до загадки, яку садівники ще з минулого століття залишили в дендрологічному парку „Тростянець" на Чернігівщині. Майстри виростили дивовижний каштан. Корона дерева цвіте почергово — то правий, то лівий бік. Потомство ж „зеленого Януса" не відзначається „дволикістю". Множиться воно в селах та містах, куди парк надсилає насіння й саджениці. Славлять його піснями, як і чудесні каштани Києва та Чернігова.

У „Тростянці" розкошують переселенці ледве не з усіх континентів. Багато є рідкісних дерев. Плекаючи екзоти, садівники — здебільшого вихідці з місцевих селян — проявляли високе мистецтво. Митці-самородки виформували „шапку Мономаха", „сестер - беріз", „братів - дубів", „сосновий букет", „мамутове ікло". Живі композиції сповнені глибокого змісту.

„Цікавими і поетичними" назвав Максим Рильський оті незвичайні твори, коли свого часу насолоджувався смараґдовою казкою на землі віщого Бояна.

(„Молодь України")

Іван Вовчук

ДОЗВОЛЬТЕ НЕ ПОВІРИТИ

(4)

Не вірю в існування простодушних селян, бо всі селяни живуть подвійним життям: своїм національним і казьонним - колгоспним. А новий колгоспний статут, брежнєвський не дозволяє колгоспному дворові, хоч би в ньому жило й дві близьких родини, мати три свині, можна, якщо місцеві керівники дозволять, мати одну свиню і троє поросят двомісячних.

Може то був показовий двір, а то й цілий хутір з простодушними д я д ьками для чужинецьких гостей? Показухи там уміють робити, щоб ними заслоняти дійсний стан життя селян, найбільш упослідженого стану в Україні та й в цілій імперії.

Дуже чорно, а для мене навіть загадково, насвітлено в репортажі еміґрацію і відношення до нас, українців, там. „Наш нарід там, — говориться в репортажі, — дуже уподібнюється до нас тут". І там і тут котимось до фізіологічного матеріялізму, так буцімто сказав Є. Сверстюк. Кого мав він на увазі вияснено раніше. Куди ж ведуть поради репортажу, в який чомусь вплетено автора з України? В репортажі твердиться, що: 1. „наша політична діяльність робить для української справи в Україні більш зла, як добра", 2. „на національні процеси в Україні еміґраційні політичні організації не мають ніякого впливу". Коли не мають впливу, то в чому ж те зло?

Після таких „серйозних" стверджень, які, либонь, вичуто з розмов, в репортажі додано: „Я хотіла б підкреслити тільки одно: якщо ми не можемо сприяти тим процесам, які сьогодні кристалізуються в Україні, то, принаймні, ми не повинні активно в них втручатись". Процеси не кристалізуються, а в ході або в процесі діяння кристалізується щось. Підкреслюється тільки о д н о твердження, і зміст його такий: припиніть будь-яку політичну діяльність тут, бо вона шкодить кристалізації політичної думки в Україні.

Добре, що в хаотичних, суперечливих безпросвітних твердженнях „про Україну" в кінці репортажу сказано про кристалізацію думки. А чим же можуть шкодити політичні організації на еміґрації, працюючи у вільному світі? Нічим, навпаки, навіть мала, ніби непомітна, діяльність, щось лишає, якийсь слід. Припинити її (політичну діяльність), як то радиться в репортажі, значило б облегшити ворогові його діяльність у світі і на Україні в його диявольських плянах проти української національної ідеї.

Російський п и с ь менник Гліб Успенський писав, що хоч курка й не птиця, бо не літає добре, але коли її б'ють, вона кричить. А риба мовчить, коли її й ріжуть, бо вона — холодна. П о р а д а припинити політичну діяльність і мовчати — оце й потрібне ворогові в його політиці на Україні. Найкращою відповіддю на неї, байдуже від кого її почула подорожниця, буде Шевченкове: „Теплий кожух, та не на мене (нас) шитий, а ласкаве ваше слово брехнею підбите".

Кожух, якого привезено, либонь, з України, зовсім не теплий, він задушливий, тому його хтось і радив, щоб приспати політичну думку саме тоді, коли вона там підноситься, формується і кристалізується. Наша політична діяльність, хай і невелика, навіть з тим ідейно-політичним багажем, неґативно оціненим пані Г. Мухиною, ніколи не пошкодить процесам в Україні, а чимсь допоможе.

Не знати, від кого чулися ті поради, а в Україні є різні порадники. Є й такі, що стали рабами і не хочуть бачити колоніяльного ярма на шиї своєї нації. Проти їхньої зрадницької роботи, як і цілої політики московського большевизму, діяли й діятимуть наші політичні організації. Часто й курячий крик помагає.

Подорожниця в кінці репортажу заявила, що вона чула в Україні таке: „Там у вас ведеться курс на наше знищення". Від кого чула? Пані Мухина напевно добре знає, що про шкідливість політичної діяльности для українського народу дуже багато, на різні лади, при найменшій нагоді, а то й без неї, говорять большевики і їхні вислужники. Чи не приходить їй на думку, що за отими, „від яких доводилось чути", могли бути особи, що думають не про добро українське, а навпаки?

Не вірю, щоб українські патріоти, совісні люди, могли таке радити. Хоч люди в Україні, як не раз вказувалося в репортажі, живуть споживацькими інтересами, національною проблематикою не цікавляться, але — знають про всю нашу діяльність і розсвареність. Отже, цікавляться нами, і не абияк. І стежать. Як „відчула" подорожниця, наставлення до нас „більше неґативне, ніж позитивне". На Україні, мовляв, вважають всі політичні організації на еміґрації скомпромітованими, лише СКВУ вони вважають „єдиною не скомпромітованою ще українською установою, яка може мати загальноукраїнське значення". Добре, що хоч його визнано в репортажі, трохи легше стало.

Не тільки визнано, а й діяльність йому намічено: „популяризувати ім'я свого народу й України", видавати високоякісні українські публікації, наукові праці, студії на різні теми, зокрема й суспільно-політичні". Нарешті, хоч у такій формі згадано про діяльність політичної еміґрації. Все добре в тому пляні для єдиної організації. Вона ж те і мала б робити за статутом, спираючись на суспільно-політичні організації. А вони ж „скомпромітовані", як виходить з репортажу. Їх, виходить, не треба. Чому? Щоб підрізати стовпи, а тоді й дах упаде. Тому й відкидаємо репортажні поради на підставі: „в и ч у л а", „десь чула", „хтось говорив". В них немає голосу народу, до якого їхала журналістка, а скоріше ослячий голос з маси.

(Кінець.)

В ЕВРОПІ ВІДБУВСЯ ТРЕТІЙ З'ЇЗД АБН І ЕРС

(Закінчення із стор. 1-ої)

Мін. Оберлендер, Німеччина: Перенаселення плянети веде до катастрофи. Голод, безробіття й анальфабетизм. Недорозвинені народи не мають нічого до втрачення, то ж легко піддаються комуністичним впливам. Це динаміт, який треба перетворити у працездатне суспільство. Але це важко — адже большевикам не вдалося витворити „нову людину".

Проф. Ров, з Єільського университету, Америка: — У нас помітні впливи Мао серед студентів, проте існує середня кляса, яка співчуває вам, поневоленим народам. Від якогось часу деяка зміна на краще. Ось у „Н. И. Таймсі" появився лист батьків до синів в обороні порядку та американських ідеалів. Давніше „Н. И. Таймс" цього не помістив би.

Проф. Петерс, Бельгія: Щось недобре діється у Німеччині. Німці перекреслили мир з Францією з 1952 р. Їхній мир зі совєтами — це ніж у спину Заходу. Німці замирилися з москалями, які їх найбільше ненавидять, хоч найменше потерпіли у війні. Забурення у Франції 1968 р. це московська робота, і тільки тому не дійшло до революції, що москалі того не бажали, адже Франція доставляла їм ніобхідні товари. А тепер Німеччина хоче стати головним постачальником для СССР у надії на з'єднання Німеччини, на що Москва ніколи не погодиться, згідно з ученням Леніна, мовляв „дурний капіталізм і так усе продасть комунізмові".

Д-р Дренікоф, Болгарія: — Ленін мав заслуги тільки для своєї партії, а навіть не для свого власного народу. Обіцяв мир, а почав депортації й переслідування, червоний терор — „заслуга" Леніна. Декрет про репресії в Україні, які Ленін переслав Євгенії Бош, це була кара за те, що Україна проголосила незалежність. Парадоксальна телеґрама Сталіна, щоб розстріляти телефоністок за погане получення — це теж наслідок цього „декрету". Після смерти Леніна, в його ж таки імені москалі зробили смертельну купіль поневоленим народам, що дало у сумі 50 мільйонів жертв. Наші змагання — так АБН як ЕРС — спасти цивілізацію Европи. Болгарія дякує вам за визвольну акцію і просить далі працювати. Пам'ятайте, що на вас звернені очі 100 мільйонів людей Сходу Европи!

Г. Бюнтікс, Бельгія: Багато говориться тепер про „конференцію безпеки", бо „ангельські душі" Заходу вірять, що росіяни щиро бажають миру. А тимчасом безпека без контролі — абсурд. Захід повинен поставити свої умови, а не слухати їхніх.

Сузанна Лабен, Франція: — Як можна довіряти професійним брехунам? П. Оберлендер говорив про допомогу недорозвиненим країнам. Адже постійно іде туди допомога, зокрема ж 100-мільйонова американська. І що з того? На хатах, побудованих американцями, наліплені афіші зі серпом і молотом. Діти їдять американський риж і читають кольорові комуністичні брошурки. Місіонарі вчать неграмотних читати на те, щоб вони могли читати ліві, антиамериканські газети. Американські фабрики, призначені для тубільців, стали тереном дій совєтських агентів, які організують страйки серед робітників. В американських бібліотеках знаходяться червоні книжечки Мао. Шпиталі фундують американці, а інфірміски індоктринують пацієнтів комунізмом. Висновок: треба не так допомагати недорозвиненим народам, як просвітити недорозвинені уми на Заході!

Е. Ріґоні, Мадярщина: — Я говорив з польськими моряками. Вони сказали мені, що допомогу, призначену для Польщі, — вони везуть до Ганою!

Ген. Вернуксен, Франція: — Нам здається, що маємо мир, а тимчасом ми у постійній війні: у В'єтнамі ,в Кореї, на Близькому Сході, на Сході Европи. Совети зв'язують стан погрозами, а нам хочуть забрати волю, бо комунізм — ворог людства.

У часі конгресу відбувалися різні прийняття. У першу чергу учасників гостили бельгійці з Інтернаціональної Ліги Свободи, потому вгощала обідом амбасада Південного В'єтнаму, а вечерею — амбасада вільного Китаю.

Українці теж не залишилися позаду як організатори конгресу. На українське прийняття була призначена вечеря у суботу 14-го листопада. Воно відбулося за всіми приписами дипломатичного протоколу, у залях Культурного Центру. Понад 150 гостей зібралося у бічній вітальні. Їх запрошував мґр Коваль по імені, з дружинами, переходити до великої їдальні на призначені місця., Заля була чудово прикрашена вишивками, а до столів подавали наші дівчата-сумівки у вишиваних блюзочках. Стравоспис, як теж мистецьки накладені полумиски, виконали куховарі під наглядом пані Іванки Коваль, і цей їй у першу чергу треба завдячувати що смаком наших страв та елегантністю подання, українська вечеря перевищила попередні. Борщ із паштетиками, м'ясо з яриною і салатами, вино, морозиво, кава, пампушки і вергуни, що їх спекли жінки ОУЖ Бельгії, склалися на цю „скромну" вечерю, яка викликала стільки компліментів.

Розміщення гостей було теж дуже вдале, бо при кожному чужинцеві сиділи наші люди. При нашому кінці стола примістилися естонці, з якими о. д-р Курилас міг порозумітися майже їхньою рідною мовою. Мила пані Белінфанте, дружина лікаря, сказала, що в неї у хаті висить різьблений гуцульський хрест а на канапі лежать вишивані подушки — дарунки українських пацієнтів з табору Корнберґ. Проте, призне наставлення естонців до України спричинене одним історичним фактом, якого майже не знають українці, а саме: Уряд УНР у часі нашої короткої державности — подарував Естонії табуни коней, які стали зав'язком естонської армії — кінноти. Інший естонець добавив, що і тепер, за вістками з СССР, існує дружня співпраця поміж естонцями, грузинами й українцями, що творить трикутник між Чорним і Балтицьким морями. Наші ж естонці, що мешкають у Ротердамі, кожного року кладуть квіти на могилу полк. Коновальця, біля якої вони бачили сл. п. Степана Бандеру востаннє перед смертю.

Заспокоївши голод, бесідники виголосили кілька тостів і коротких промов. Першим промовив від імені присутніх д-р Зурабішвілі, Грузія, дякуючи українцям за зразкову організацію конґресу — безсумнівна заслуга панства Стецьків, „без яких не можна уявити собі АБН", та за чудове сьогоднішнє прийняття, — безперечна заслуга панства Ковалів. Тому промовець закликає присутніх заспівати їм „Многая літа", що учасники виконали з великою приємністю.

У відповідь йому, український господар прийняття мґр О. Коваль висловив радість, із якою українці Бельгії приймають делеґатів АБН і ЕРС, підкреслюючи, що на залі присутні три священики: бельгієць монс. Дежарден від імені кард. Сюйненса, мадяр о. Варґа та українець о. д-р Курилас. Це не дивниця, бо ж політичні проблеми тісно в'яжуться з загрозою для різних вір і релігій так европейського Сходу, як далекосхідньої Азії, представників якої, членів ВАКЛ, особливо сердечно вітають усі. Далі мґр О. Коваль ствердив, що гостинні бельгійці мають зрозуміння для еміґрантів, вони розуміють, що з їхньої асиміляції вони нічого не скористають, зате втратили б багато, бо ми потрібні для оборони наших країн. Тому наша глибока вдячність за те для Бельгії. На це відповів о. Дежарден, що наш конгрес зворушливий тим, що так багато делеґатів прибули з різних країн, щоб спільно обговорити пекучі питання боротьби з комунізмом, який пригнічує стільки країн Ґратулюю вам за цей подвиг і пересторогу про нещастя, яке чекає вільні країни. Коли б вас не було на Заході — була б катастрофа! Недавно зустрічав альбанців, які висловили жаль, що Бельгія визнала комуністичну Альбанію. П. Ванкерґофен, Бельгія, секретар Інтернаціональної Ліги Свободи. — Не бельгійцям слід дякувати за можливість вашої дії, але вам за те, що вказуєте на небезпеку, яка загрожує Бельгії. Цей конґрес хай стане помостом між вільними европейцями й еміґрантами. Предсідник конґресу мін. Крафт, Данія: — Признання для українських жінок ,зокрема для пані Слави Стецько, в чиїх руках уся технічна підготова і переведення конґресу, та паням, що стільки натрудилися біля цієї чудової вечері, а також гарним панночкам у вишитих блюзочках, що додають стільки чару і принад цілій гостині.

Коли пані Слава Стецько відчитала телеграму, яку конґрес висилає до В'єтнаму з закликом до дальшої боротьби, то зразу ж підвівся в'єтнамський амбасадор і подякував п. Сузанні Лябен, яка її зредаґувала, і заявив, що Південний В'єтнам не залишить боротьби з комунізмом. П. Космович, Білорусь ще раз подякував за гостину, зокрема голові ОУЖ пані Витязь, а вона зразу ж спростувала, що вся подяка належить пані Коваль і жінкам, які їй допомагали.

Накінець цієї вдалої гостини, наша молодь з Бельгії дала гостям зразки українського фолкльору, у формі української пісні й танку при дотепній конферансьєрці студ. И. Рошки.

Проте, це був тільки початок українського вкладу. У неділю 15-го листопада вранці відправилася українська Служба Божа, на яку о. д-р Б. Курилас запросив Кир Володимира Маланчука з Парижу, а з ним співслужили о. ген. вікарій Фуканчик, о. Курилас та о. диякон Гайдамаха і парох-редемпторист о. Констеноблє.

У нашій Службі Божій прийняли участь усі делеґати конґресу без уваги на віру, чи обряд, і не виключаючи мусулман, будистів і браманів. Не розуміючи мови, вони насолоджувалися чудовим співом утрехтського хору під дир. д-ра Антоновича, який у цій акустичній церкві співав по-янгольськи. Довкола престолу уставилися сумівці з прапорами а також жінки з ОУЖ та представники інших організацій. Маестро Антонович виконав сольо „Вірую", а проповідь до делеґатів виголосив Кир Володимир українською і французькою мовами. У ній заторкнув наш Владика релігійну кризу у світі та помішання понять: тиранія людської бестії зветься модерним лібералізмом, а терор люди не тільки толерують, але й шанують як вияв „ліберте" і називають „свободою". Захід не має відваги запротестувати проти зневаги людської гідности. А якщо ваші зусилля ведуть до поборення цієї тиранії, то вони милі Богові, бо Бог — це справедливість. Весь хід Служби Божої пояснював по-французьки о. д-р Курилас.

Післяобідній академічний сеанс був поєднаний з українським концертом. На сцені засіла Президія з Управ АБН і ЕРС, а поза нею, під звуки Дворжакової симфонії, уставилися хорунжі з прапорами народів — учасників конґресу.

Сесію відкрив предс. мін. Крафт, а першим промовляв мін. Іван Матео Ломбардо, Італія: — Світова війна починається революційними та переферійними війнами. Живемо у дивачному мирі, коли ведеться холодна війна, в якій комуністи або нападають, або підбурюють до війни. Ця коекзистенція не є навіть „ерзацом" миру. Це ніби „відпруження" — відпочинок для Заходу, а підготова для Сходу. Захід не хоче визнати цієї війни, хоч усі знають, що постійно ведуться периферійні війни та суспільні заворушення. Це жахлива небезпека для вільних людей, що не хотять стати рабами!

Прем'єр Я. Стецько, Україна: — Єдині надійні союзники проти комуністичної агресії — це визвольні рухи так серед народів СССР, як сателітів. —Поневолені народи — перша оборонна лінія Заходу. Вони стають єдиним фронтом рівночасно проти комуністичної агресії як і московського та китайського імперіялізмів. Накінець п. Стецько навів цитату з книжки о .Ван Стратена: „Залізна завіса існує на те, щоб скривати злочини вбивників. Не звіть їх „маршалами" чи „екселенціями" коли вони вас відвідують, у рукавичках, з усмішкою на устах... Їхні руки в крові Христа. Називайте їх „убивниками". Кличте дітей з вулиці, якою вони переходять, замикайте двері на ключ, поки вони перебувають у вашому місті". На жаль, мирна коекзистенція нічого Заходові не дає, зате ж каже толерувати рабство на Сході. Поневолені народи не просять допомоги, вони кажуть: хто нам допомагає, — той помагає собі, а хто не хоче сам собі допомогти, той заслуговує на большевицький „рай". Наша сила у нашому незламному дусі та у вірі в перемогу.

Кол. прем'єр В'єтнаму Фан Гю Кват мовив про „Проблему поділених народів". Він ствердив, що підривний рух у Півд. В'єтнамі не є „спонтанний", Комісія ООН ствердила, що Ганой висилає зброю до Півд. В'єтнаму, але населення Камбоджі викидає комуністичних ворохобників.

Д-р Зурабішвілі, Грузія, свою знаменито виголошену промову на тему „Боротьба поневолених народів продовжується" почав від дотепної вивіски „лихий собака", у яку ніхто не вірить, поки ця собака його не покусає. Так і Захід заколисаний „миром", не реаґує на „поганого собаку", поки його не вкусить. Та треба дивуватися сліпій довірливості. Ось, наприклад, малий „Лярус" — відома на весь світ французька енциклопедія. Там сказано, — за совєтськими джерелами, — що СССР „постало у 1917-20 рр., мирно і спокійно, без найменшої згадки про боротьбу з молодими національними державами, які проголосили незалежність від Росії. Це на те, щоб підсовєтська молодь не знала про визвольні війни та про жорстокі переслідування. Або про такі факти, що у демократичних виборах до парляментів цих нових держав, — комуністи не здобули й 4% голосів. У ніякій „історії" СССР немає згадки про ґеноцид, розстріли, заслання. Усе це має бути забуте. На щастя, існують еміґранти, яких завдання пригадувати, остерігати — так про незалежність, як про московські злочини. Яка вага еміґрації, то для цього вистачить одного прикладу: Грузинів на еміґрації всього 2.000 (українців 2 мільйони!) Це ж горстка, але небезпечна для СССР, бо для них висилається газети, промовляється у радіо, насилається агентів, щоб деморалізувати. Що ж тоді говорити про більші еміґрації? А ще й усі разом! Ми всі це добре знаємо, але Захід? ще не навчився нас цінити. Що ж зробите ви тоді, коли вони прийдуть сюди?

З великою переконливістю та ораторським хистом виступила пані Сузанна Лябен Франція, про те „Як трактувати підривні дії на Заході"? Московську загрозу для конференції европейської оборони вона назвала „ниркою, пережертою алькоголем". Адже ж бачимо як „паничики" бавляться у „революцію", нищать устаткування для самого нищення, для „театру", піддаються ґанґстеризмові, вбивствам, садизмові, кричать „підпалюйте школи". Це сліпа „політика", авангардом якої є вульґарні злочинці, й якій суспільство не протиставиться. У Канаді винуватий Трудо своєю поблажливістю до лівих ворохобників. Тих, хто підбурює „чорних пантер" до злочину, роблять нобелівськими „лавреатами миру". У Китаю, якого хочуть прийняти до ОН, армії рабів управляють сотні тисяч гектарів опіюму для знищення вільного світу. Університети стали вершком перверсії, торгівля наркотиками ведеться за допомогою „марксистської революції", а запаморочення наркотиками зветься „еманципацією від соціяльних пут". Але це двосічний меч і він приведе до упадку комунізму — цієї суспільности рабів, псевдо-науки і лицарів наркоманії. Я сама ствердила це на власні очі, бо їхала за „гіпісами" до їхньої „обітованої" землі. Вони грузли в бруді й нечистотах, їхні очі були без виразу, це були пів-мерці. І такі люди мають робити революцію? Нам треба це врешті усвідомити і витягнути належні консеквенції!

Д-р Маят, Румунія, говорив про „Московську загрозу в конеренції оборони" зокрема при підписуванні пактів із СССР. Адже вони і церкву запрягли собі на службу. Їхні монастирі — це пансіони для енкаведистів. СССР підписує тільки такі „мири", які їм корисні!

П. Ванкерґофен, Бельгія: — Москва залюбки винищує інтелектуалів. Тепер це переводиться у Празі. Якщо хочемо спасти европейську культуру — мусимо стати новими хрестоносними лицарями.

П. Пітерс, Бельгія: — Нова доктрина през. Ніксона каже, що Америка приймає на себе тягарі, а за це стрічається з невдячністю. На майбутнє вона тоді тільки допомагатиме, коли народи самі звернуться до неї.

П. Боніфаціс, Хорватія: — Крім московського і китайського є теж сербський імперіялізм. Хорвати не забудуть як Тіто масакрував хорватів у краю та допускався мордів на еміґрації. Засуджуємо Тіта і вимагаємо права на незалежність Хорватії та права самовизначення для всього Балкану.

Лейді Бирвуд. Англія: — Цілковито погоджуюся з панею Лябен, яка перестерігає вільний світ. Я працюю для волі Англії й тому приєднуюся до вас.

П. Ріґоні, Мадярщина: — Нарід кард. Міндшенті, який прийняв християнство за св. Стефана, ніколи не погодиться на неволю!

Д-р Покорни, Словаччина: — Словацький народ ніколи не робитиме того, чого хотять росіяни.

П. Гех. Лотва: — Геть з московським окупантом!

П. Мислівець, Чехія: — Прошу мовчанкою вшанувати борців за волю Чехії!

Пані Белінфанте, Естонія: — відчитала заяву солідарности з поневоленими народами боротися за волю Естонії.

Представник німців, наймолодшої ґенерації, — дякує за запрошення німців, які мають зрозуміння для борців за волю, але становлять меншість у власній країні. Ви є віруючі й войовничі, це здорове явище і ми симпатизуємо зі здоровими народами. Це ґарантія для майбутньої Европи. Тепер націоналізми стоять не проти себе, а проти спільного ворога — комунізму.

Представник Данії: — читає декларацію данської молоді, яка приєднується до боротьби проти комунізму і — хай живе вільна Европа націй!

Після останньої промови пані Слава Стецько відчитала резолюції, які заля привітала оплесками. У перерві між промовами та на закінченні цього сеансу проходив концерт української пісні й танку, на який склалися виступи Візантійського хору та танці гуртка „Промінь" з Дюсельдорфу.

Хор під управою д-ра Мирослава Антоновича виконав із найкращою прецизією та голосовою формою „Буди ім'я" — Бортнянського, „Почаївський кант" — Леонтовича, „Думу про Нечая" — Січинського, „Садок вишневий" — Гнатишина, „Мав я раз дівчину" — Антоновича, „Закувала зазуля" — Ніщинського, „З Києва до Лубень" — Антоновича та народну пісню на „біс". „Промінь" під управою пані Керечишин виконав з великою вервою „Коломийку" та „Гопака". Обидва ансамблі присутні нагородили вдячними оплесками. Вони бо були єдиною розвагою учасників конгресу, що мали за собою чотири дні важкої праці, як на пленумах, так і на закритих комісіях.

Таке переплетення ряду промов концертовими точками задоволило у першу чергу чисельну публіку, що виповнила велику залю „Культурного центру" аж під найвищі місця. Крім конґресових делеґатів, було багато місцевих бельгійців та українців, зокрема ж молоді з 4-ох країн Західньої Европи (Бельгії, Франції, Німеччини й Англії). Участь нашої молоді у міжнародньо-політичному конґресі — була для неї доброю школою. Зразкова ж організація та велика пошана, якою чужинці оточували українців з АБН, — не могли не напоїти нашої молоді почуттям гордости із приналежности до українського народу.

Годиться теж відмітити, що і старше громадянство Бельгії, йдучи за новим духом об'єднання, таким помітним на конгресі КОУГЦУ, — узяло участь у недільній маніфестації. Крім згаданих оо. священиків, ми запримітили д-ра І. Божика, інж. П. Когута, д-ра В. Поповича з родиною, п. Ходоровського з дружиною та багато інших українців з різних середовищ. І це був теж великий успіх українців серед іншенаціональних делеґацій.

Нам із панею інж. З. Витязь приємно було ствердити дуже видатну працю жінок на конґресі АБН-ЕРС. Це була у першу чергу пані Сузан Лябен, яку ми незлобно назвали „Пасіонаря" за її палкі промови, далі мила і гарна естонка пані Белінфанте, яка для свойого виступу вдягнула оригінальний естонський народний стрій і стала прикрасою зібрання, та врешті дві наші українки: елеґантна з гарними манерами „пані дому" Іванна Коваль, і незаступна, рутинована поліґлотка, що може у своїх виступах вільно переключатися з одної мови на другу, енергійна пані Слава Стецько. Ми були горді за них!

ІРВІНГТОН ВШАНУЄ ПАМ'ЯТЬ С. ПЕТЛЮРИ

Ірвінгтон, Н. Дж. — У неділю 6 грудня о 4-ій по полудні в залі Української Православної Церкви Святої Тройці при 836 Лайонс евню відбудеться імпреза на вшанування св. п. Симона Петлюри. Після доповіді ген.-хор. А. Валійнського, про Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі розповість пполк. Д. Бакум та будуть висвітлені прозірки з фотографій з життя й праці Головного Отамана Армії УНР.

„МЕДЕЯ" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Від 15 до 19 грудня включно Театр у П'ятницю під мистецьким керівництвом Володимира Шашаровського щоденно о 7:30 вечора буде показувати п'єсу Жана Ануї „Медея" в перекладі лавреата цьогорічної Франківської премії в Чикаґо Миколи Понеділка, оформлення костюмів В. Бачинського, в ролях відомі актори: Віра Левицька, Марія Степова-Карпяк, Богдан Паздрій, Вол. Шашаровський, який є і режисером вистави, Євген Левицький. Вистави відбуватимуться в „Плейгавзі" при 1714-16 Деленсі вул.

ПОКАЗ НОШІ В БІНҐЕМТОНІ

Бінґемтон, Н.Й. — В місцевому „Робертсон Сентер фор Артс" відбудеться показ історичної ноші українки з минулих часів, влаштований силами 64-го Відділу СУА в Ню Йорку. Буде показано 17 українських жіночих строїв, моделюватимуть місцеві молоді українки. Показ, що відбудеться у суботу 5-го грудня о 8-й г. вечора, буде супроводжений відповідними поясненнями. „Робертсон Сентер" міститься при 30 Фронт вул. в Бінґемтоні, Н.Й., де можна набувати квитки.

Будова церкви св. Юра в Ню Йорку переходить у дію зі стадії плянування

Ню Йорк (Я.П.). — Останні наради Комітету Будови церкви св. Юра в Ню Йорку, які відбулися 18-го листопада 1970 р. в домі українських католицьких ветеранів, розглянули й схвалили перші реальні кроки, які переносять акцію будови згаданої церкви зі стадії плянування у стадію здійснення вже не сьогоднішніх плянів. На нарадах, якими керував голова Комітету мґр. Роман Гуглевич, а які протоколував мґр. Іван Базарко, після справоздання зі стану праці над будовою церкви, парох о. д-р Володимир Ґавліч запропонував приступити до приготування площі під будову церкви. Плян будови передбачає залишення до часу закінчення будови нової церкви ненарушеною стару церкву, на місці якої згодом буде вільна площа, така потрібна для церкви, частина якої може бути зужита під дальші церковні будинки. Це дозволить зберегти непорушною парохію, яка, втративши церкву для відправ, могла б значно зменшитися, заки нова церква стане дійсністю. З уваги на це треба можливо скоро опорожнити від мешканців великий наріжний будинок від вулиці Ґолл та його розібрати. Парохіяльний уряд змагатиме до того, щоб допомогти мешканцям будинку підшукати нові приміщення й звернеться до парохіян допомагати в цьому, зголошуючи вільні мешкання. Комітет погодився також в тому, що слід будову парохіяльних будинків розділити на три стадії: найперше вибудувати церкву, а щойно згодом вибудувати парохіяльний дім й будинок для Сестер Служебниць. Це значно приспішить будову церкви та полегшить тягар збірки на будівельний фонд. На нарадах піднесено потребу праці на комісіях, голови яких реферували б свою працю на нарадах загального Комітету. Існуючі чи намічені комісії: збіркова, технічна, інформаційна і фінансова будуть доповнені й встановлять обсяг та плян своїх завдань і праці. Також обмірковано потребу деяких змін у самому Комітеті та введення до його складу осіб, які були б готовими активно допомагати в будові церкви. У нарадах узяв участь правний дорадник парохії св. Юра адвокат Степан Ярема, який з'ясував ряд правних справ, получених з будовою церкви та з приготуванням площі, і д-р Богдан Кекіш, який з фінансовою комісією піднявся розглянути інвестиції парохії, зокрема льокату її будівельного фонду, й перевірити можливості ще кориснішої інвестиції придбаних досі фондів. Зі зборів секретар Комітету мґр. І. Базарко списує докладні протоколи, які є неначе тривалою хронікою існування та праці Комітету, що приявні відмітили з признанням. Як на попередніх нарадах, так і на цих панував настрій діловости й детермінації здійснити вже в найближчій майбутності більш, як півсторіччя леліяну мрію про свою першу, не позичену й не відкуплену від чужих українську католицьку церкву св. Юра на українському Подолі- давнтавні.

В роковини Архиєпископського Синоду УКЦ

В неділю, дня 4. жовтня ц. р. , в річницю ІУ Архиєпископського Синоду наших Владик у Римі гартфордська громада відсвяткувала гідно незвичайну в історії Української Католицької Церкви подію. В ранішніх годинах в Українській Католицькій Церкві св. Михаїла о. монс. С. Баландюк відправив Службу Божу в наміренні помісності Української Католицької Церкви, виголосивши проповідь, присвячену цим подіям. Відтак о год. 6-ій вечора відбулися старанням Товариства за Патріярхальний устрій УКЦ Святочні сходини, які відкрив голова Т-ва Лев Любинський. Він же відчитав збірне послання отців ІУ Архиєпископського Синоду, підписане всіми владиками, в якому вони заявили, що вони стали на основах патріярхального устрою УКЦ, взиваючи всіх вірних до повної піддержки всіх постанов згаданого Синоду. В цьому ж дусі підтвердження постанов Синоду, як також матеріяльної й моральної піддержки, вислано письмо до Верховного Архиєпископа, Кардинала Йосифа. Після промови пана Л. Любинського , Надя Кравець висвітлила свій власний фільм, знятий з поїздки на посвячення Собору св. Софії до Риму з поясненнями. Присутні оглянули цей фільм із зацікавленням.

Подякувавши Наді Кравець, Л. Любинський закрив святочні сходини.

(д-р О.Т.)

Об'єднання Українських Письменників

(Закінчення зі стор. 1-ої)

її майбутнє", що в ньому брали участь письменники і літературознавці: Іван Фізер, Богдан Бойчук, Богдан Рубчак і Борис Олександрів. Відкриття й панель відбувалися при численній участі письменників і гостей, в кількості понад 100 осіб. Увечері цього ж дня відбувся під проводом Б. Бойчука літературний вечір, в першій частині якого були прочитані поезії померлих поетів — Оксани Лятуринської, Євгена Маланюка й Олекси Стефановича. В другій частині вечора були читані авторами або ж запрошеними артистами твори прозаїків В. Гайдарівського, М. Левицького і Марти Навроцької, як також поезії Б. Олександрова, Л. Далекої, І. Качуровського і з молодих Р. Бабовала з Бельгії, Уляни Близнак і Вірляни Ткач із ЗСА та Ірини Макарик із Канади. Під час вечора виступав із читанням гумористичної епопеї про літературний процес на еміґрації прозаїк Іван Смолій. Крім авторів читали прозу й поезії артисти: Ольга Кириченко, Клявдія Кемпе-Гош, Ігор Шуган, Володимир Королик і Юрій Денисенко. Після вечора була проведена товариська зустріч письменників із гістьми. В другому дні з'їзду, в неділю 29 листопада, проходили ділові наради, присвячені організаційним питанням. За президію звітував її голова Гр. Костюк, за Контрольну Комісію — М. Струтинська, за Літературний Допомоговий Фонд — І. Керницький, за комісію збереження спадщини померлих письменників — В. Гайдарівський. Після обговорення звідомлень й абсолюторії відбулися вибори нової Президії. На пропозицію Номінаційної Комісії, в склад якої входили: М. Струтинська, М. Понеділок й І. Смолій, на голову ОУП „Слово" на п'яту уже каденцію обрано Григорія Костюка і на його заступників Івана Фізера та Юрія Стефаника, на ген. секретаря Остапа Тарнавського і на фін. секретаря Уляну Любович. Крім названих, у склад Президії увійшли: Богдан Бойчук, Василь Гайдарівський, Святослав Гординський — як редактор збірників „Слово", Докія Гуменна, Юрій Лавріненко і Улас Самчук. В члени Президії входять також голови філій ОУП „Слово" в Европі — Юрій Бойко та в Австралії — Дмитро Чуб. Літературний Допомоговий Фонд очолили: М. Понеділок, як голова, і С. Гординський та І. Керницький, як члени. На голову Комісії збереження спадщини померлих письменників переобрано В. Гайдарівського; її членами стали Марта Тарнавська й О. Зінкевич. До Контрольної Комісії увійшли: І. Смолій, як голова, та М. Струтинська й І. Боднарчук як члени. Наради схвалили декларацію про стан української літератури у вільному світі, як також звернення до міжнародних організацій захисту прав людини в справі арештованих в СССР українських письменників і мистців. В часі обох днів з'їзду відбулася виставка писань і видань членів ОУП „Слово".

З'ЇЗД ЗЕМЛЯКІВ ВЕЛИКОГО КАМЕНЯРА

Осінні соняшні дні на Союзівці сприяли дрогобичанам, що відбули свій третій з'їзд на Союзівці участю біля 230 землячок і земляків з дітьми.

В п'ятницю 11 вересня вечором почалися наради Центрального Комітету Дрогобиччини та Редакційної Колегії. Виявилося, що „Дрогобицька шафа грає на 100%" та що до двох років появиться друком солідний збірник з прецікавим змістом, „Земля Великого Каменяра". Тоді й відбудеться четвертий з'їзд -„християни" настільної книги Дрогобиччини.

В суботу 12 вересня, після реєстрації, голова Центрального Комітету Дрогобиччини, інж. Володимир Осередчук, відкрив з'їзд молитвою і коротким, поетичним словом. До почесної президії запросив: Панство Терлецьких, мгр. Гладиловича, В. Дуба, проф. Гаврищука, ред. І. Дурбака, Радного УНС Ст. Гавриша, інж. Клисяка. Ділову президію очолив мгр. В. Черевко, заступники: Яр. Білас і С. Дидинська-Кудрик, секретарі: Ст. Кобільник і Ольга Яхно. Номінаційну Комісію очолив д-р. І. Куйдич, Резолюційну — ред. В. Верган. Ред. І. Дурбак виголосив коротку доповідь про завдання нашого регіонального руху. Це- об'єднувати земляків для оживлення товариської й культурної атмосфери, пригожої до влаштовування регіональних фестивалів, зустрічей і інших культурних імпрез, допомагати морально й матеріяльно землякам тут, в зах. Европі та на рідних землях, підтримувати культурнотворчих земляків і їхніх дітей, що вибиваються в різних ділянках і таким чином причинитися до розвитку нашої вільної науки й культури. Одначе головне завдання- видати науково опрацьовані регіональні збірники в Українському Архіві НТШ, як матеріяли до історії України. Українське місто й село повинні бути всесторонньо і правдиво описані, згадані всі діячі й герої, що ціле своє життя трудилися й життя віддали для рідного народу. Це буде пам'ятник слава нашим предкам і дороговказ грядучим поколінням.

Перший звітував голова, інж. В. Осередчук за час від 3 січня до 12 вересня 1970 р. За 8 місяців пророблено велику працю. Наладнано зв'язок з Австралією, де сеніор проф. П. Лопата зорганізував з'їзд Дрогобичан у Сіднею і створив комітет. Голова відбув поїздки до Дітройту й Чикаго, що увінчалися гарними успіхами. Секретар мгр. В. Колінко (працює від 1963 р.) звітував за роки 1968-70. Відбулося 6 засідань Центр. Комітету. На листи з Централі не завжди відписували. Фінансова референтка пані Я. Ціханська, подала стан каси- 8.749 дол. За 2 роки прибуло 4.000 дол.-Заст. голови й орг. реф. від початку існування Центр. Дрогобицького Комітету, дир. Ст. Спринський, звітував про місцеві комітети у Чикаго, Клівленді, Дітройті, Філядельфії. На жаль Ню Йорк, Сиракюзи, Рочестер, Торонто, Монтреаль і Вінніпег ще не мають своїх комітетів. Також в Аргентині й ін. країнах бракує комітетів Дрогобичан, а вони повинні бути скрізь, де живуть наші земляки. Сам кореспонденційний зв'язок не вистарчає, тому він відбував часто поїздки. Побажані окружні зустрічі, доходові імпрези, бо підчас них можна зібрати адреси, матеріяли та пожертви.-Заст. голови Ред. Колегії-ред. В. Верган здав докладний звіт про стан матеріялів. Бракує ще деяких біографій. Єспомини з 18 сіл, бракує ще описів 58 сіл! Стан матеріялів задовільний так, що при кінці 1971 р. або на початку 1972 р. повинен появитися Дрогобицький Збірник. В імені Контр. Комісії звітував її голова-М. Білас, що подякував за працю Ц. Комітетові. В дискусії промовляли: д-р. І. Куйдич, мгр. І. Скочиляс, І. Дурбак, В. Тустанівський і ін.

Увечері відбувся бенкет що ним проводив М. Курчак. Привіти виголосили: дир. Ст. Спринський від УККА, Самопоміч і Провидіння, ред. І. Дурбак від Комісії Регіональних Дослідів при НТШ, СУЖА і Гол. Комітету Теребовлян, радний Ст. Гавриш від УНС і редакції „Свободи", ред. П. Ямняк прислав привіт від кол. ред. колегії книги про Перемишль. Дальше вітали: інж. М. Чаповський від УРС, інж. М. Клисяк від Об'єднання Прихильників Державного Центру УНР, ред. В. Верган від „Нар. Волі". Письмові привіти наспіли від Комітету Дрогобичан з Австралії, від Ради Представників Рег. Комітетів при НТШ, Комітету Стрийщини та деяких осіб. Пані зібрали 860 дол. на видавничий фонд.

Мистецьку програму вів Яр. Климовський. Виступали: Галина Андреадіс, М. Язичинська, А. Радванський, гавайський дует — інж. В. Осередчук і Я. Пічкан, Майк Мазуркі (Мазуркевич), українського роду голивудський фільмовий артист, квартет бандуристок з Гемстету. Після того відбулася забава з танцями при звуках оркестри Союзівки під проводом Ірини Біскуп.

В неділю, 13 вересня о. М. Горошко, парох Кергонсону, під час Служби Божої сказав принагідну проповідь з нагоди з'їзду Дрогобичан, згадуючи Івана Франка та цитуючи його твори. Зараз після того відбулося закінчення з'їзду. Голова Контр. Комісії, М. Білас, поставив внесення на уділення абсолюторії уступаючій управі, що його прийнято одноголосно, при оплесках цілої залі.

Номінаційна Комісія подала таку листу нової управи: голова-інж. В. Осередчук, І. заст. голови-дир. Ст. Спринський, II. заст.голови -Є. Ціханська, III. заст. голови-радн.Ст. Гавриш. Секретар-Ст. Кобільник, заст. секр. -М. Курчак, скарбник-В. Колінко. Члени: М. Кривокульська, Марія і Степан Сенейки, мгр. В. Черевко, В. Дуб, Р. Лазор і Є. Гутович. Контр. Комісія: голова-М. Білас, члени: О. Лазор, Ст. Луцишин, д-р. І. Куйдич. Ред. Колегія: голова-д-р Л. Луців, заст. голови-ред. В. Верган, члени: О. Терлецька, о. д-р. О. Купранець, мгр. А. Гладилович, інж. А. Сольчаник, мгр. І. Скочиляс, мгр. І. Витвицький і ред. І. Дурбак.

Ред. І. Дурбак прочитав проєкт привіту Кард. Й. Сліпому:

Ваше Блаженство! Зібрані на III. Дрогобицькому з'їзді уродженці й колишні мешканці Дрогобицької Землі вітають Голову Помісної Української Католицької Церкви- Патріярха в наших серцях- Іх Блаженство Верховного Архиєпископа, Кардинала Йосифа Сліпого, заявляють Йому свою синівську відданість і всебічну підтримку в акції переводження в життя постанов Синоду Українських Владик у Римі 1969 .р. та домагаються завершення устрою Української Католицької Церкви Патріярхатом, з першим Патріярхом Кардиналом Йосифом Сліпим.

Зібрані повстанням з місць і довготриваючими оплесками прийняли цей привіт. Др. І. Куйдич запропонував скласти 100 дол. ,як дар на фонд „Церква в потребі", що прийнято.

Голова Резолюційної Комісії, ред. В. Верган, прочитав резолюції, що їх прийнято.

1. Третій з'їзд Дрогобиччини, що відбувся у днях 11 ,12 і 13 вересня 1970.р. на оселі УНС Союрівка шле щирий привіт українському народові, його церковним і світським організаціям, а з тому й організаціям рідної Дрогобиччини та всім Регіональним Комітетам, бажаючи всім витривалости й успіхів у праці кращого майбутнього.

2. Закликає всіх земляків до єдности, до виховання своїх дітей у релігійному та українському дусі, до корисної праці для добра української справи.

3. Закликає всіх земляків у вільному світі до постійного зв'язку між собою і з Центральним Комітетом Дрогобиччини, до збирання матеріялів про рідні місцевості, пожертви на видання Збірника Дрогобиччина.

4. Третій з'їзд Дрогобиччини закликає Управу Центрального Комітету й Редакційну Колегію, докласти всіх зусиль, щоб видати Збірник Дрогобиччини в 1971 р., а найпізніше в 1972 р.

В дискусії забирали голос: д-р І. Куйдич, дир. Ст. Спринський, мгр. Ст. Хемич, ред. І. Дурбак, що поставив внесення вислати привіт Ювілятові (80 років) проф. П. Лопаті в Австралії та інші. Прийнято постанову відвідати недужого проф. Григорійчука.

Вкінці голова інж. В. Осередчук подякував за вибір подякував голові з'їзду мгрові В. Черевкові та всім учасникам, та провів молитву.

Національним гимном і Франківським гимном „Не пора" закінчено наради цього під кожним оглядом успішного й конструктивного з'їзду. Приявних було 200 дорослих і 21 дітей. Була теж і молодь, що є рідким явищем на наших регіональних з'їздах.

З'їзд виявив гармонійну співпрацю членів Центрального Комітету й Редакційної Колегії, великий вклад праці їхніх членів, що дає запоруку скорого завершення діяльности Комітетів Дрогобиччини виданням монументальної книги „Земля Великого Каменяра". Зібрані і і заплановані матеріяли свідчать, що Дрогобицький Збірник буде одним із кращих наших регіональних видань, буде напевно цінним вкладом у наше краєзнавство і поширить знання про славетну Дрогобиччину, таку цінну й невід'ємну частину нашої великої Батьківщини України

І. Дурбак

СПРАВА ВИЗВОЛЕННЯ ПОЛОНЕНИХ

Секретар оборони Мелвін Лерд (ліворуч) заявив, що Уряд не припинить старань за визволення американських воєнних полонених з полону у Північному В'єтнамі. Він запевнив сенатську Комісію військових справ, що американським властям відомі місця, де комуністи тримають американських полонених, але дуже трудно дістатись туди гелікоптерам. Голова тієї Комісії сенатор Джан Стенніс (праворуч) ствердив, що хоч минулотижневий рейд для визволення полонених не вдався, бо в міжчасі переведено їх кудинде, проте Америка доказала, що має можливості переводити такі збройні спроби в обороні своїх полонених.

Денверська Група УВАН

Академічний 1970/71-ий рік Денверська Група УВАН у ЗСА започаткувала засіданням, ч. 80 з черги, що відбулося дня 24 жовтня 1970 р. ,в приміщені Публічної Бібліотеки, в Денвері, Колорадо.

На початку засідання вшановано встанням і хвилевою мовчанкою тих, що відійшли від нас членів і учасників УВАН: учасника конференції Групи інж. Дам'яна Каницького, Марію Петрівну Туркало, з дому Ніловy, членкиню-співробітницю Іміграційної Комісії УВАН і учасника та доповідача на конференціях Денв. Групи УВАН-полк. проф. Степана Глушка, видатного громадсько -політичного діяча.

Після цього проф.д-р Богдан Винар забрав слово і виголосив дві доповіді. У першій на тему- "До питання історичного розвитку економічної думки на Україні, конспективно поінформував про обмеження тих дослідів на Совєтській Україні. Суцільних розвідок з цієї царини там зовсім немає. (Натомість у москалів є їх коло 200!) В Україні опрацьовуються тільки певні вибрані й . дозволені владою питання. На еміграції стан в цій ділянці науки також є незадовільним, відчувається брак не тільки поважніших творів, але й спеціяльного економічного часопису, хоч для опрацьовання розвідок синтентичного характеру закордоном є достатні матеріяли. В обговоренні доповіді забирали слово 4 особи. Більш докладно роз'яснив ці питання д-р В. Винар в спеціяльній розвідці на сторінках часопису „Український Історик" ,ч. 1-3, за 1970 рік що зараз друкується й незабаром появиться.

У другій доповіді про „Перспективи розвитку української історичної науки на еміграції" д-р Б. Винар спинився передовсім на завданнях, потребах і перешкодах на чужині для поважних студій в цій царині.

Вони виникають не тільки через брак засобів, але й з інших причин: супер-патріотичні, суб'єктивні чинники, що перетворюють „чисту науку" у пропаганду, брак автури-нових кадрів дослідників, старі сходять з кону, а українську історію вивчають також і чужинці, що згодом іноді стають ворогами українців. Відрадним явищем, серед тих недоліків, є заснування й діяльність Українського Історичного Товариства. Але й тут не все як слід. Видаючи часопис „Український Історик" і низку вартісних творів, воно бореться не тільки з фінансов. трудноцами, але й з браком української автури. Тому намагається поволі притягати до участи чужинецьких авторів, а згодом може буде змушене для збільшення числа передплатників і для поширення українських історичних відомостей серед чужинців, перейти на англійську мову? Обговорюючи можливости розвитку на еміграції українських історичних студій в майбутньому доповідач підкреслив поважну ролю у тому Гарварду й Сарселю, яким також окрім фінансових клопотів дошкулює й брак належито підготованих українських дослідників. В обговоренні цієї доповіді забирали слово 5 осіб.

Вище порушені питання, конспективно, але точно й влучно представлені д-ром Б. Винарем присутнім (в числі 24 осіб на залі), свідчили про брак послідовної та скоординованої української наукової політики на чужині. Свої твердження доповідач ілюстрував відповідними численними публікаціями з виставки влаштованої ним на залі, з його приватної книгозбірні. Вона складалась зі зразків видань (совєтських та еміграційних) українських історичних науково-дослідчих установ. Їх доповнювала виставка нових книжок зорганізована заходами секретаріяту Групи.

Жваве обговорення цих прикрих, але істотних, не тільки для української еміграції справ, вщерть виповнило час, призначений для засідання, так що довелося, на жаль збори закрити вкоротивши реєстр осіб зголошених до слова.

Л Б.

Вечір відділу ОЖ ОЧСУ в Клівленді

Безпосередні, чи посередні зустрічі з Україною є тим життєдайним подувом рідної землі, що вливає в руки нову силу, запалює ум і серце новим вогнем, новою наснагою до праці. Таким чином ці зустрічі наводять нам на думку старинний міт про Антея, який оживав, торкнувшися землі. Таке почування мали учасники вечора, що його влаштував у Клівленді Відділ Об'єднання ОЖ ОЧСУ п.н. „Зустріч з Україною" 19. вересня 1970, у великій залі ДОМУ СУМА.

Вечір почався оглядинами цікавих експонатів, привезених недавно з України. Речі приміщено на кількох столиках, а пояснення до них давали їхні власники. Гарно впорядковані альбоми, у які дбайлива рука вміло вклала не тільки світлини із старинних храмів, музеїв, парків нашої батьківщини, але й колоски пшениці, маки, волошки, камінці з Дніпра і т. п. Була там колекція виробів українського народного мистецтва, як також деякі примірники підсовєтських часописів, з різними „соціялістичними чудами", до яких подавано коментарі.

Програму вечора, що проходила за столами з перекускою, започаткував всеч. о. Євген Боднар молитвою, а голова Відділу мгр. Наталя Голембйовська вступним словом. Програму вела п. Софія Бура, яка представляла по черзі виконавців поодиноких точок програми. У відповідний настрій ввела присутніх сумівка- юначка яка із зрозумінням рецитувала вірш М. Сосюри п. н. „Любіть Україну!". Слідували чотири короткі репортажі членок Відділу, які недавно відвідали Україну й ділились із присутніми своїми враженнями й спостереженнями. Описували вони красу рідних сіл і міст, захоплювались багацтвом старинної культури своєї батьківщини й боліли спустошеннями, що їх вона зазнала від окупанта. Ось розповідь одної з них: Приїжджаємо у Київ- прекрасне місто. Мимоволі зупинився наш зір на великому будинку, що із зовні помальований незвичайним, ярким червоним кольором, від якого זморозило. На головній стіні цього будинку величезний портрет Леніна. Питаємо наших проводирів, що це за будинок. Довідуємось, що це Український Університет ім. Тараса Шевченка. Здивовані питаємо, чому тут портрет Леніна а не Шевченка. Відповідають нам що це тому, „що оба вони - Шевченко й Ленін, жили одними ідеями".

Чотири молоді українки цікаво розказували про свої враження із зустрічей і розмов з рідними, стверджуючи їхні важкі життьові умовини та, все таки, велику силу їхнього духа. Ось інша картина із розповіді: „Ідемо рідним селом". Молода дівчина, із книжкою в руках, пасе корови. Учиться, підготовляючись до іспиту, щоб улаштуватись на науку в університеті. Воно не легко. До вищих шкіл не допускають. Все таки, молодь вперта, завзято працює над собою, напружено вчиться, з трудом здобуває успіхи. З усіх розповідей пробивається велике захоплення красою рідної землі, якої важке лихоліття московської неволі все таки знищити не всилі. В іншій розповіді описана повна вражень мандрівка у Канів, на могилу пророка України, Тараса Шевченка. В одній із заль заповідника Шевченка запримітили наші туристи урну із землею з Шевченкової могили. Провідник пояснює, що, цієї землі із могили Шевченка Українці в Америці не прийняли, коли у Вашингтоні відкривали йому пам'ятник. І справді, не прийняли Українці в країні Вашингтона цієї землі з рук уряду окупанта, що безправно господарить на їхній землі. Зате вмурували вони у вашингтонський пам'ятник землю із могили Тараса Шевченка - але не цю, дану „з ласки Москви" - а привезену крадькома з України.

Після репортажів із успіхом виступив гурток сумівок із Осередку в Пармі, в складі: Маруся Кліщук, Дарка Хомик, Галя Сліпець і Дарка Павник. Поява цього нового співочого гуртка цікава, пісні народного жанру виконано із повним зрозумінням української пісні, тому й нагородили присутні виконавців щирими оплесками.

У дальшому ході програми учасники вечора почули цікаву розповідь пластунки - юначки, що її ілюструвала вона добре схопленими прозірками. Перед очима виступили у повній красі серпентини карпатських плаїв, старинні гуцульські храми, розлоги полонини. Перед глядачами чергувались картини міст і сіл Західньої України й її столиці, Львова. Пробігали на екрані алеї Стрийського Парку, Високий Замок, львівські театри, Святоюрська Гора й Собор св. Юра із зовні й у нутрі. А там схоплено зворушливу зустріч юначок, двоюрідних сестер. Одна прибула із ЗСА - друга із далекого Сибіру, щоб уперше зустрітись на рідній землі. Зацікавила усіх теж історія пам'ятника малого хлопчини, що стоїть на краю одного галицького села, як свідок очайдушних боїв УПА. Маючи великий хист до перекручування фактів, окупант поставив пам'ятник хлопчині, який мав вказати відділам НКВД дорогу до бункрів УПА. Таким чином, як і у випадку Павлика Морозова, намагається окупант плекати культ зрадництва. Останнім виступив юнак сумівець із висвітленням кольорового фільму. Тут багато цікавих моментів із відвідин Києва, схоплено теж прогульку по Дніпрі, мандрівку кварталами нашої чудової столиці, а дальше прогульку по селах і містах. Фільм був добрим доповненням сказаного й баченого. Важне те, що наша молодь, зустрівшись з Україною, знаходить подив до її краси, відчуває глибоке зрозуміння до її славного минулого й до сучасного лихоліття ворожої окупації й гаряче бажає своєю працею причинитись до до її визволення. Після вичерпання програми проведено дискусію, в якій забирали слово молодь і старші. Вечір закінчено молитвою, її провів всеч. о. Євген Боднар.

(смб)

З божевільні втікав автом від міліції

Київ. — Громадянина Клайнера у Вінниці забрали до психоневрологічної лікарні, абож він сам туди пішов, бо „Молодь України" з 11-го листопада подає, що: „У біографії Клайнера настав такий момент, коли для безпеки йому якийсь час треба було „пересидіти" в лікарні. Та не вдалося, симуляцію швидко викрили. І тоді „хворий" вирішив здійснити втечу". Але з опису втечі видко, що „хворий" таки був психічно нездоровою людиною, або ж його так змальовує совєтська газета: Клайнер вскочив у вантажне авто й поїхав ним вулицями міста, він не помічав прохожих, налітав на машини, червоного світла для нього не існувало". Автопатрулі м. Вінниці Сафронов, Міщенко і Єжов дістали наказа будьщо затримати злочинця". Міліційне авто наздогнало втікаючого Клайнера і запропонувало йому зупинитись, але „злочинець у відповідь лише додав швидкости". Перегнавши втікача, міліціонери поставили газик - авто впоперек, „стрибнули на підніжки і вчасно зупинили машину. Злочинця затримано".

30-ЛІТТЯ ДИТЯЧОЇ ЗАЛІЗНИЦІ

У Харківському міському парку вже 30 років працює задля розваги й навчання „Дитяча залізниця". Московські „Ізвєстія" з 13 листопада повідомили, що через ту залізницю „пройшло 25-000 молодих залізничників": діти спершу бавляться, потім стають „машиністами", „провідниками", „стрілочниками" на тій мініятюрній залізниці, а згодом ідуть до технікумів і ін. навчальних закладів, щоб уже все життя працювати на залізницях.

Відбулося перше українське православне Богослуження в Західньому Берліні

Західній Берлін. — У західньому секторі вільного західньонімецького міста Берліну відбулося перше по другій світовій війні українське православне Богослуження, яке відправив для місцевої української громади в храмі св. Миколая прибулий з Зах. Німеччини о. протоєрей Михайло Гільтайчук — місіонер Української Автокефальної Православної Церкви в Німецькій Федеративній Республіці. Один із організаторів українського організованого життя в Зах. Берліні, п. Іван Карбовський, подбав про таке Богослуження та повідомив про нього всіх українців у Зах. Берліні, без різниці віровизнання, і майже всі вони прибули до церкви. На св. Літургії були присутніми також чимало німців. Під диригентурою о. І. Соколовського та з допомогою П. Бішова гарно співав зібраний хор, в тому й німецькі хористи. Отець протоєрей М.Гільтайчук відправляв св. Літургію українською мовою, а хор відповідав йому старою церковно - слов'янською, св. Євангелію читано українською та німецькою мовами. Після зворушливої проповіді й закінчення Богослуження, більша частина вірних залишилася при склянці чаю, відспівала отцеві „Многоліття", а о. протоєрей Михайло подякував усій громаді і зокрема о. проф. Златкові з Української Католицької Церкви, як інформував мюнхенський тижневик „Шлях Перемоги" з 1-го листопада, „за його щире серце в помочі організації й відправи Богослуження та всі інші доброчинності". День 20 вересня 1970 р. назавжди залишиться в пам'яті православних і католицьких вірних - українців у Західньому Берліні тому, що це було перше православне Богослуження в Берліні і тому, що це був день братської любови та співпраці між усією українською громадою в тому обложеному місті.

Помер маршал СССР Андрей Єременко

Проживши 78 років, помер 19 листопада маршал СССР Андрей Єременко. Народжений в українському селі Марківцях на сучасній Ворошиловградщині, служив звичайним солдатом в армії царської Росії, після 1917 р. „в лавах партизан боровся проти інтервентів і білобандитів на Україні". Московські „Ізвєстія" з 21 листопада подали в некролозі, що довший час майбутнього маршала тримали на різних військових постах подалі від України, зокрема на Кавказі, в московській Академії ім. Фрунзе, керівником Північно- Кавказької воєнної округи. Під час другої світової війни командував частинами совєтської армії на різних фронтах, в тому біля Брянського, в Прибалтиці, „брав участь у звільнені Чехо-Словаччини". По війні один час коротко командував військами Прикарпатської воєнної округи, потім Сибірської й Північно - Кавказької округ, був генеральним інспектором міністерства оборони СССР. Член комуністичної партії з 1918 р., був нагороджений безліччю орденів і медалів, просувався по партійній драбині, був навіть кандидатом у члени ЦК КПСС.

Лещетарський спорт в Сиракюзах на новому етапі

Від часу заснування в 1954-му р. „Український Спортовий Клюб „Сокіл" в Сиракюзах проявляє свою діяльність головно в ланках лещетарства і тенісу. В минулих роках спортовці УСК-у „Сокіл" нераз змагалися проти чільних українських клюбів, на крайових лещетарських змаганнях в горах Адірондак та стрімких з'їздах у Вермонті, або теж за чашу на тенісових кортах „Союзівки".

Коли взяти до уваги солідну компетицію в тих змаганнях, то варто відзначити й успіхи сиракюзьких змагунів. Вже в 1954-му р., Володимир Логуш (відомий лещетарський „ас" ще з таборових часів) здобуває перше місце у всіх змаганнях. В наступних роках Богдан Ступницький здобув І-ше і II-ге місце, чотири рази підряд. А в 1967 та 1969 рр. молода змагунка Роксоляна Тим'як осягнула друге місце на змаганнях у стейтах: Вермонт і Ню Йорк. До успіхів Клюбу в минулому, причинилися такі змагуни: С. Добош, Є. Гусак, Р. Шаран (лещетарі) і М. Бартошик, Ф. Бонтабік, Р. Шаран, В. Шпічка (тенісисти).

З огляду на велику популярність лещетарського спорту в ЗСА і Канаді та щорік більшого заінтересування ним великої частини української спільноти, Упра- УСК-у „Сокіл" постановила доповнити свою лещетарську ланку та розгорнути ширшу діяльність в тому напрямі. Завдання Клюбу є приєднати якнайбільше нашої молоді, щоби поруч зі старшими могти організовано плекати цей гарний і корисний спорт. Зокрема для старших- лещетарство корисне ще й тим, що забезпечує добре самопочуття (принаймні на якийсь час) і регулює вагу тіла...

Багато наших молодих та старших симпатиків лещетарства можна часто побачити на різних з'їздах (в околиці Сиракюз є їх декілька) під час зимового сезону. Це похвально. Однако кращий, більш приємний та різноманітний є спорт, який плекається групово хоч і не для професійних цілей. Зокрема лещетарство дуже для цього надається; сьогодні бути членом лещетарського клюбу- це значить мати право користати з клюбових привілеїв (знижкові ціни в ресортах) і від цього клюбу брати участь в лещетарських прогулянках, змаганнях, курсах, товариських зустрічах та інше.

І так з ініціятиви наших ентузіястів лещетарства якими є Роман і Надя Шаран, діяльність лещетарської ланки значно оживилася. До співпраці приступили місцеві приклонники цього гарного спорту, і у висліді оформлено плян праці під проводом нового керівництва ланки в такому складі: ланковий-Р. Шаран; заступник М. Королишин; секретар- Роксоляна Тим'як; скарбник- Л. Бачинський; орган. реф. -Надя Шаран.

Минулого сезону, під час товариської зустрічі зорганізованої - спеціяльно для любителів лещетарського спорту, висвітлено цікавий кольоровий фільм з лещетарською тематикою. Цей фільм придбано заходами п. Наді Шаран із місцевої публічної бібліотеки. Тоді також присутні познайомилися з різними родами лещет. виряду, Пояснення на запити відносно виряду давала Роксоляна Тим'як.

В цьому сезоні, провід ланки організує окремі лещетарські курси для молоді. Також запляновано спільну прогульку в гори Квібеку, Канада. Очевидно, для такої поїздки мусить бути відповідне число заінтересованих членів. А в міжчасі орган. референт підготовляє для членів та симпатиків клюбу традиційну зустріч Нового Року, включно з різноманітною новорічною програмою.

Лещетарська ланка УСК-у „Сокіл" заохочує всіх заінтересованих лещетарським спортом осіб що живуть в Сиракюзах і околиці, вступити в члени нашого клюбу. Цей заклик відноситься до заавансованих і до початкуючих лещетарів різного віку, а також до тих що ще взагалі не їздили на лещатах а хочуть навчитися їздити. Пам'ятаймо, що тільки в гурті, в атмосфері дружнього співжиття та товариської спортової дисципліни, зможемо успішно реалізувати клич: У здоровому тілі-здорова душа".

Зголошення висилати на адресу: Mrs. Nadia Szaran, 1647 Westmoreland Avenue, Syracuse, N.Y. 13210, тел.: (315) 446-1137.

З. М.

СОЮЗОВЦІ! ЦЬОГОРІЧНА ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ ПРИНЕСЛА ДОСІ 4.602 ЧЛЕНІВ. ЩЕ ТІЛЬКИ 1.398 ЧЛЕНІВ БРАКУЄ ДО 6,000. ДОКЛАДІТЬ УСІХ ЗУСИЛЬ ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ЦЬОГО ЧИСЛА, ЩОБ З ПОВНИМ УСПІХОМ ЗАКІНЧИТИ ЦЕЙ КОНВЕНЦІЙНИЙ РІК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Річні збори Батьківського Кружка Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч"

В почутті відповідальности за свої діти й за школу, в якій їхні діти вивчають предмети українознавства, зібрався в дні 24-го жовтня 1970 р. гурт батьків цих дітей, щоб відбути свої річні Загальні Збори, вислухати звіт про пророблену працю та вибрати нову Управу. Зборами, що відбулися в приміщенні Школи св. Юра проводила Президія в складі: Я. Криштальський — предсідник і О. Кузишин — секретар. На Зборах був приявний голова Т-ва „Самопоміч" мгр. Богдан Ластовецький. Звіт з діяльности уступаючої Управи здав голова інж. Р. Рогожа вказуючи на важливість тісного контакту Управи з Дирекцією Школи, передусім на відтинку дисципліни учнів. Про організацію Школи і її поновлений склад учителями: д-р В. Терщаківець — історія, д-р Р. Дражньовський — географія та п. Л. Волинець — культура, та про потребу тісної співпраці Дирекції і Учителів з батьками, передусім тих, що мають дітей у вищих клясах, говорив директор школи М. Лисогір. Він звернув увагу на необхідне заінтересування батьків наукою їхніх дітей і питанням українських книжок. Ширша дискусія, яку провадила Н. Шмігель, розвинулася на тему потреби, ролі й важливости існування Батьківського Кружка. Влаштовуючи дискусійні вечорі на виховні теми, батьки можуть спільно розв'язувати різні проблеми виховання дітей і цим самим ближче себе пізнати. Родичів зобов'язав приходити до школи, щоб спостерігати, як їхні діти заховуються в школі.

По уділенні абсолюторії уступаючій Управі вибрано вибрано нову в складі: О. Кузишин, З. Турчин, Н. Шмігель, П. Дармограй, І. Декайло, та З. Івасиків. До Контрольної Комісії увійшли: О. Луцька, Р. Рогожа і Я. Криштальський.

Вкінці Загальні Збори ухвалили: впровадити вкладку 1. дол. річно; запропонувати управі Т-ва „Самопоміч" збільшити оплату за школу 10. дол. місячно за дитину, зі знижкою за двоє і більше; запропонувати впровадити пост заступника директора і на цей пост покликати мгр З. Івасикова.

В УССР проголосили великі нагороди за 10-хвилинні аматорські кінофільми

Київ. — За найкращі любительські кінофільми, висвітлення яких має тривати не більше, як 10 хвилин, призначено 3 нагороди по 3 000 рублів, 5 нагород по 2 000 руб., 10 по 1 000 рублів, крім того будуть нагороди на обласних змаганнях кіноаматорів, відзначування грамотою Профспілок УССР тощо. До жюрі проголошеного в київській пресі з 12-го листопада Конкурсу на кращий любительський фільм входять: голова жюрі і голова Кінопрофради УССР О. Панкратьєв, заступник голови жюрі, та: В. Орлянків, О. Герасимов, О. Білоцерковська, В. Малаков, Д. Трофімова, О. Шимон, Ю. Яковлєв, Н. Ширман і кінорежисер М. Юдін — працівники кіна й інших видів мистецтв УССР. Аматорські кінофільми мають „відображати розмах перед'їздівського соціялістичного змагання колективів і підприємств, що борються за дострокове виконання п'ятилітки". Наслідки конкурсу будуть повідомленні у березні 1971 року. Проведення кіноконкурсу любителів з відносно високими грошевими нагородами має на меті популяризувати заклики ЦК КПСС до швидшої праці та взяти під стислішу контролю партії любительську кінопродукцію в Україні.

Американсько-Жидівський Комітет в обороні жидів в СССР

Вашингтон, Д. К. (вюм) В неділю 15-го листопада ц. р., в залі готелю Медісон у Вашингтоні, відбувся річний бенкет-зібрання Вашингтонського Відділу Американсько-Жидівського Комітету, на якому признано почесні нагороди Ісаака („Ісаак Авард фор Пурсуіт оф Джустісе") для 17-ох ув'язнених жидів в Совєтському Союзі. Головну промову на бенкеті мав американський амбасадор до Совєтського Союзу Чарлс Е. Боулен.

Церемонію надання почесних нагород відкрив голова місцевого Відділу А. Ж. Комітету -Дейвід Карлайнер. Він порівняв асиміляційну політику Москви супроти жидів до нацистського ґеноциду. Саму церемонію переводив д-р. Леон Ґербер, голова З'єднаного Жидівського Апелю.

Почесною нагородою Ісаака відзначено 17-ох ув'язнених совєтських жидів за те, що вони обстоювали свої національні права та намагалися виїхати до Ізраїлю. Суд над ув'язненими має початися 20-го листопада в Ленінграді. Москва обвинувачує підсудних в намаганні „нелегально", включно з захопленням літаків, виїхати з Совєтського Союзу до Ізраїлю. Американський Жидівський Комітет вислав також кожному ув'зненому окремого листа з повідомленням про признання їм почесної нагороди Ісаака.

В імені ув'язнених почесну нагороду відбирав молодий жид, б. московський в'язень. Він є одним з 39-ох, що підписали петицію до О. Н. про бажання виїхати з Совєтського Союзу до Ізраїлю. Із них вже 30-ох прибуло до країни своїх предків.

У своєму слові - в російській мові, перекладеній на англійську- б. в'язень говорив про своє і його ровесників шукання жидівської рідної культури і релігії. та про відношення до Ізраїлю. З причини московської контролі друкарень, книжки про історію жидів і Ізраїль, ручно переписовано та передавано з-рук-до рук. Рух до жидівства та симпатії до Ізраїлю серед молодих зрусифікованих жидів в СССР зросли сильно, після конфлікту на Близькому Сході в 1967 р. За браком жидівських інституцій, синагоги стали місцем зустрічей віруючих і невіруючих совєтських жидів. Промовець ствердив, що Москві вже не вдасться спинити антиасиміляційний рух молодого жидівського покоління в Совєтському Союзі та бажань виїхати до Ізраїлю також і не вдасться Москві спинити змагань за національні права поневолених неросійських народів.

В приватній розмові б. в'язень виявив добре обізнання з визвольними змаганнями поневолених народів російської комуністичної імперії, а зокрема українського, високо оцінив дію ув'язнених Москвою українських діячів культури і виявив симпатії до національних аспірацій українського народу.

Промову б. амбасадора Ч. Е. Боуленам взято на ленту для передачі через „Голос Америки". Амбасадор згадав царські погроми, докладніше зупинився на переслідуваннях комуністичною Москвою, а головно над чистками передових жидів за Сталіна, на асиміляційній політиці Москви, над причинами неприхильного ставлення совєтського уряду до держави Ізраїлю та на переслідування совєтських жидів за їх симпатії до Ізраїлю.

Промовець сказав, що немає надії на те, щоб у найближчій майбутності московський уряд змінив своє становище супроти жидів в Совєтському Союзі, Москва не буде поблажливо дивитися на національну меншину, що виявляє особливі симпатії до Ізраїлю. Логіка розвитку подій на Близькому Сході вказує, що становище Москви буде все більше й більше антиізраїльське.

Бенкет був виразно проти імперіяльної і ґеноцидної політики Москви. Одиноке місце де заторкнуто українців, це при згадці книжки Т. Кічка, що друкувалася в „українській" друкарні.

Концерт хору „Думка" в Олбані

За старанням парафії св. Отця Миколая, відбувся величавий концерт популярного хору „Думка", в неділю 8-го листопада, в залі Стейт Еджукейшинал Білдінґ в Олбані, під проводом диригента Александра Берника.

З увагою слухали приявні мелодійних, старанно викінчених пісень хором а зокрема солістки п. Марти Кокольської-Мусійчук, оперової співачки в Ню Йорк Опера, й п. Осипа Стецури. Не можна забувати й інших співаків: А. Новицької-Замята, Г. Балабан, Р. Шуган, Е. Камінський, Б. Келіш, І. Замятий, й Р. Літепло, що силою своїх голосів вповні віддали красу українських пісень. Хор „Думка" добре вишколений, збуджував в приявних любов до свого рідного.

П. Александер Берник напевно вдоволений, що його праця над вишколенням хору „Думка" приносить українському народові почесть. Програма наміченого хору старанно приготована. Фортепіяновий супровід Олександра Омельницького при співучасти Марти Кокольської-Мусійчук і Осипа Стецури. Концерт залишив враження високого мистецького рівня.

Православна парафія радіє, що завдяки старанням її пароха о. Теодора Бағана, старанням місцевих й інших мешканців міста, за помічю предсідника парафіяльного комітету В. Вайка та інших членів парафіяльного уряду, концерт відбувся при поважній кількости присутніх на залі.

Андрій Струк-Посвірський

Листопадові Роковини в Гартфорді

Гартфорд (др. О. Т.) - Старанням місцевого Відділу УККА Гартфорд відзначив в неділю, дня 1, листопада 52-гі роковини Листопадового Зриву. В раніших годинах в церкві св. Михаїла були відправлені Служби Божі в намірені українського народу, як також і були відправлені Панахиди за спокій душ поляглих героїв. О год 5-ій пополудні відбулася в залі Українського Народного Дому Святочна Академія. Академію започатковано відспіванням американського гимну, після чого голова Відділу, інж. Я. Лучкань, відкрив її коротким вступним словом і представив присутнім головного промовця свята, проф. М. Борисюка зі Стемфорду. Проф. М. Борисюк у своїй змістовній промові дав короткий перегляд подій, зв'язаних з 1-шим листопада 1918 року, прийшовши до висновку, що тільки збросю можна виборoти незалежність України.

Після промови квартет „Калина" з Нюарку під мистецьким керівництвом М. Добоша виконав слідуючі пісні: „Січовик" муз. Б. Заревича, сл. М. Капельгорського; „Чи знаєш Ти" арр. М. Добоша; Но. 2 „Українська баркароля" муз. д-ра С. Людкевича, сл. В. Пачовського та „Де гори Карпати" Гартфордська публіка винагородила виконавців рясними оплесками. Тоді чоловічий хор „Діброва" під керівництвом інж. О. Пришляка відспівав пісню А. Гнатишина „Геть вороги з України" при акомпаніяменті О. Кузьми. На тлі хору учениця I-шої кляси Української Вечірньої Школи, Леся Зборовська, продеклямувала вірш „Стрілець". В'язанкою „Стрілецьким шляхом" Мих. Гайворонського хор „Діброва" старався перенести присутніх в славні, незабутні дні. Публіка винагородила виконання хору, щирими оплесками. На зміну народних строїв пані квартету „Калина" виступили у довгих вишиваних сукнях, виконавши слідуючі пісні: „В вечірній час" муз. А. Гнатишина, сл. О. Журливої та „Сон" -танґо. цими піснями квартет закінчив свій виступ, однак на домагання гартфодської публіки, був примушений виконати додаткову пісню, а саме: „Де гори Карпати" Треба дати признання паням квартету „Калини — Н. Кизимі, Я. Чіх, Л. Лобур, і Б. Ольшанській за добре виконання й побажати їм успіхів. Так само не можна не згадати мистецької гри на піяно Б. Садовського, що спричинився до успіху квартету. Відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено Академію.

Спостерігаючи виступи виконавців, зауважено малий відсоток молоді, яка брала б участь. Не знати, з яких причин відсувається молодь від участи в таких імпрезах, як напр. академії Листопадового Зриву. На мою думку -ми влаштовуємо святочні академії чи свята для того, щоб втягнути до участи нашу молодь.

Листопадове свято в Фініксі, Арізона

Старанням Відділу УККА, українських церков і організацій у Фініксі відбулася дня 1-го листопада ц. р., о годині 3-ій по полудні святочна Академія присвячена 52-им роковинам Листопадового Зриву. О год 12-ій дня відслужено в обох церквах заупокійні Панахиди за душі поляглих Борців за Незалежність Української Держави. Панахиди довершили отці: о. М. Колодій парох Української Кат. Церкви і о. А. Ілінський парох Української Автокефальної Православної Церкви.

На сцені між гілками червоної калини і вишиваних рушників виднів портрет Героя Листопадового Зриву полк. Д. Вітовського. Над портретом домінував синьо-жовтий український герб тризуб.

Академію попереджено Американським гимном відіграним на фортепіяні Надією Івасів. Полк. О. Генсуровський відкрив Академію, вияснив присутнім значення сьогоднішнього свята, та попросив присутніх встати і, однохвилинною мовчанкою вшанувати упавших в боях того Зриву, за Суверенну й Незалежну Українську Державу. Між присутніми на залі знаходилося ще сімох учасників Визвольних Змагань, між ними чотири старшини, два підстаршини і один стрілець. Учасник Листопадового зриву майор В. Шкварок попросив їх встати і публіка прийняла їх гарячими оплесками.

Реферат читав учасник Листопадового Зриву майор Ілля Ясінчук котрий представив перебіг цієї великої і історичної дії.

Над мистецькою частиною перебрав провід п. Р. Сапон голова Батьківського Комітету Школи Українознавства. Учні цієї школи виступали з деклямаціями, співом і грою на струнних інструментах, що їх до виступу підготовила учителька Е. Підлясецька. Їх виступ був вповні задовільний і публіка нагородила їх рясними оплесками.

Всч. о. Колодій виступив з короткою промовою, похвалив дітей за їх виступ і заохочував їх до виступу в майбутньому і просив підтримувати свої українські церкви, учитися української мови, затримувати наші українські традиції.

Майор В. Шкварок подякував всім учасникам свята, обом отцям парохам і цим що приготували сьогоднешне свято. Передав щиру подяку мистцеві-маляреві майорові К. Тржиппилю за намалювання портрету Героя Листопадового Зриву плковника Дмитра Вітовського.

На закінчення свята Надія Івасів відіграла на фортепіяні Український Гимн „Ще не вмерла Україна".

Влит

Виховна Конференція Окружної Ради СУА в Ню Йорку

В неділю, 22-го листопада, відбулась Конференція Виховних Референток О.Р. СУА, в якій взяли участь п-і Олена Климишин, Виховна Референтка Централі СУА. Конференція складалась з двох частин, в першій — дала доклад професійна сила, Надя Літепло, яка говорила про важливість дошкільного виховання, за найновішою методою Монтесаррі практиковану в американських школах. Пані Марта Хомяк, говорила про співпрацю батьків в організованні і удержуванні світличок.

На закінчення першої частини, відбулась показова лекція, її цікаво перевела п-і Наталія Хоманчук, гол. 1-го від. з 12-тьма дітьми в віці 3-5 рр. В лекцію входили: пісні, байки і вірші. Присутні батьки ставили численні запити, на які Наталія Хоманчук давала відповіді.

По полудні відбулась друга частина Конференції. Доповідь „Дитячі Світлички, СУА, їх стан і потреби", дала О. Климишин! Після доповіді звітували виховні референтки Відділів, про свою працю у виховній ділянці. В дискусії, порушено ряд питань в творенні і провадженні світличок, та про всякого рода трудноці, головно відносно приміщення і фондів. Прикро вражала мала присутність батьків на цій конференції. Ціллю цієї конференції було організування світличок, яких на терені О.Р. в Ню Йорку існує 4, з них дві в Асторії, 1 — в Ню Гейвен і 1 в Керґонксоні.

Конференцію відкрила голова О.Р. мгр. Іванна Рожанковська, проводила, виховна реф. Михайлина Баран.

М. Д. Прес. Реф. О.Р.

ПІСЛЯ СМЕРТИ ДЕ ҐОЛЛЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

реселення французів до метрополії, кінчаючи зверненням уваги на ролю країн т. зв. третього світу, без заспокоєння яких не буде миру на землі, хоч розв'язка й лежить у руках не Франції, а далеко більших і сильніших від неї...

Навіть у такій спірній проблемі, як становище до СССР: коли де Ґолль не бачив проблеми поневолених народів як актуальної (не заперечуючи її по суті), то бачив, що тут головною силою на сьогодні є російський націоналізм, і з цієї позиції він мусить увійти в конфлікт із Китаєм. Це в'яжеться з його правильним баченням незмінної ролі національного чинника, про який хотіли забути ентузіясти повного об'єднання Европи у повоєнній психозі „неактуальности націоналізму".

Окрему ролю відіграв він як рятівник Франції. Ця роля може тепер наголошуться найслабше, бо . . ., знов же надто багато людей почувають себе ніяково. В більшості нема вже між живими тих, які не взяли до уваги думок де Ґолля про спосіб ведення майбутньої війни (у часах, коли він домагався творення панцерних армій). Майже нема вже в живих і тих політиків, які не пішли з ним до Лондону в 1940 р., тримаючись леґальности перемир'я з одного боку, а побоючись упадку Альбіону з другого . . .

Справа не в тому, що уряд у Віші видав під німецьким тиском засуд смерти на де Ґолля. Справа в тому, що в червні 1940 р. жаден визначний політик не пішов до Англії, і де Ґолль виступав майже як „самозванець" поруч леґальних урядів Польщі, Голляндії, Бельгії, Норвегії. Тодішні політики не мали відваги на підпільну боротьбу, недоцінювали революційного чинника, недоцінювали всенародної боротьби. Ані не передбачали вони розвитку подій і не вірили в сили народу, коли армія його була роззброєна. Наскільки ж вище від них стоїть де Ґолль, що власне тільки своєю вірою в живі сили народу здобув для позбавленої будь-яких реальних даних Франції позицію, з якої вона підписувала перемир'я з Німеччиною.

З цього минулого випливають два наслідки: Шарль де Ґолль справді історичний і народний герой; друге — він мав багато рації, ставлячись звисока до всяких партійних еліт, які не склали іспиту ні перед війною, ні під час її, ні після неї.

Був він великий у всьому, навіть в особистому житті. Але надто великий, щоб стати героєм маси. Він залишиться зразком для провідників і мислителів, хоч народ відчув його як героя, доказам чого були справді масові маніфестації в день похорону. Понад півмільйона парижан ішли мовчазною, але повною тепла масою до Могили Незнаного Вояка на площі Етуаль, що її перейменовано на площу де Ґолля. Оті матері з немовлятами на руках, оте передавання квіток понад головами соток тисяч на могилу Незнаного Вояка — були виявом, що нація відчула в де Ґоллеві свого героя, своє втілення.

Так здійснилась мрія і амбіція Шарля де Ґолля: втілювати вічну Францію. Мало-хто з великих діячів і посмертно дочекався такого здійснення своїх мрій.

Т. Дж.

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього Приятеля
бл. п. інж.-проф. ОЛЕКСИ АНТИПОВА
склали 30.00 долярів
на Українську Вільну Академію Наук (УВАН)
Д-р Мирослав і Марія ЛІБЕР з синами

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої і Незабутньої
бл. п. ОЛЬГИ БУДНОЇ
складаємо 30.00 долярів
на „Церкву в Потребі".
Валя КАЛИН-МАҐМЕД з мужем Стефаном
Марта, Богдан і Лівія ДАЦКІВСЬКІ

З глибоким смутком повідомляємо Кревних, Приятелів і Знайомих про смерть нашої Найдорожчої, ніколи Незабутньої
СЕСТРИ, ТЕТИ І ШВАГРОВОЇ

СЛ. П.
МАРІЇ ЛЯХОВИЧ-БІЛЯК

дружини сл. п. д-ра Степана Біляка, посла і адвоката в Городку й у Львові, яка упокоїлася в Бозі в суботу, 28-го листопада 1970 р. у Маямі на Флориді.

ПАНАХИДА була відправлена в понеділок, 30-го листопада 1970 р. о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Ланієр Джосберґера.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 1-го грудня 1970 р. о год. 9:30 ранком з Української Католицької Церкви при 38 Н. В. 57-ма Евню на цвинтар Флеґлер Меморіял у Маямі.

У безмежному смутку —
РІДНЯ

В Торонті відбувся 8-ий Загальний З'їзд Уладу Старших Пластунів

(Закінчення зі стор. 1ої)

лова КПС в ЗСА пл. сен. Я. Бойдуник та крайовий командант пластунів Канади ст. пл. Л. Терпиляк. Відчитано письмові привіти від Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви Кардинала Кир Йосифа, від голови Головної Пластової Ради пл. сен. О. Кузьмович, Крайової Пластової Старшини Австралії, старших пластунів Англії, голови виховного сектора КПС в ЗСА пл. сен. Х. Навроцької, редактора пластової сторінки „Скоб" мґра О. Луцького, Пластової Станиці Торонто та інші. В програмі З'їзду був звіт голови Комісії УСП ст. пл. Б. Крамарчука, панель на тему „Українська суспільність у світі та роля в ній Пласту, а зокрема старшого пластунства", наради комісій номінаційної, правильника УСП, проби УСП та резолюційної. В суботу увечері 28-го листопада відбувся товариський вечір з танками у приміщеннях Ст. Лоренс Голл. В З'їзді взяли участь представники ГПБ пл. сен. Ю. Даревич, Ю. Ференцевич та голова Сеніорату Т. Крупа, з терену ЗСА крайова командантка пластунок пл. сен. Ярослава Рубель, голова КПС Канади пл. сен. В. Соханівський, Т. Горохович — секретар та пл. сен. І. Винницька і Р. Вжесневський — станичний пл. станиці Торонто. В неділю після Служби Божої учасники з'їзду вислухали звітів поодиноких комісій та прийняли ряд постанов та резолюцій. Видано одноднівку з'їзду „Пер Аспера ад Астра" за редакцією ст. пл. Юрія Павлічка. З'їзд обрав нових булавних УСП в особах ст. пл. Степана Геника-Березовського та ст. пл. Софійки Мартинець. Закриття з'їзду гимном закарпатських пластунів та молитвою відбулося в год. 12:30 по пол.

ІМПРЕЗА ВІДДІЛУ АДУК У ТОРОНТІ

Торонто. — На запрошення ЛМКлюбу — Відділ Асоціяції Діячів Української Культури, до Торонта прибули письменниці Оксана Керч і Міра Гармаш з чоловіком, мистцем Романом Гармашем-Василишином, які мали в залі Святомиколаївської школи літературний вечір. Про гостей - письменниць доповідав д-р Богдан Романенчук, вечором провадила п-і Леоніда Вертипорох. Вкінці цікавої імпрези присутні купували книжки й одержували автографи.

80-ЛІТНІ КАРДИНАЛИ КРИТИКУЮТЬ ПАПУ

Італійський кардинал Альфредо Оттавіяні (ліворуч), що має 80 літ, заявив, що Папа, відмовивши 80-літнім кардиналам права участи у виборі нового Папи, переступив церковні традиції, за якими й найстарші віком духовники виконували різні функції в Католицькій Церкві, а 86-літній французький кардинал Євген Тіссеран неначе виправдував Папу, заявивши, що Папа Павло VI — знеможений і в поганому здоров'ї.

Кардинали понад 80 років втратили право вибирати Папу

Рим. — Папа Павло VI проголосив реформу, за якою кардинали, що вступили у 80-ій рік життя від 1 січна 1971 року не матимуть права брати участь в так званому конкляве, що вибирає нового Папу. Однак вони залишаються членами Кардинальської Колеґії і беруть участь в її нарадах в усіх інших справах без уваги на вік. За тим розпорядком 25 живучих кардиналів виключені від участи у виборі Папи, 11 таких кардиналів є італійцями, 14 неіталійцями. З-посеред американських кардиналів тільки Френсіс МекІнтайр з Лос Анджелесу має 84 роки. Колеґія Кардиналів охоплює тепер 127 членів, з яких 38 є італійцями. З-посеред 102-ох кардиналів, управнених до вибору Папи, 27 будуть італійцями. Дві треті потрібні для важности вибору Папи. Тому теоретично не є виключене, що новим Папою може стати вже не-італієць. Кардинали, які мають 80 років, автоматично перестають виконувати адміністраційні функції в Апостольській Столиці, але Папа вже раніше звернувся з закликом до всіх владик, які осягають 75 років життя, щоб вони добровільно зрікалися своїх керівних становищ у Курії чи на епархіяльних постах, при чому Папа розглядатиме кожний індивідуальний випадок. Сам Папа Павло VI має тепер 73 роки, але втішається повним здоров'ям. У четвер 26 листопада ц. р. він виїздить у 9-тиденну подорож, яка охопить 8 міст на престорі 30.000 миль. Пому товаришитиме у тій подорожі, між іншими особами, декан кардинальської Колеґії Евген Тіссеран, француз, що має 86 років.

Різне

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЄВДОКІЯ ПАУК, членка УНС Відд. 293 Б-ва св. Миколая в Брукліні, Н. Й., померла 6 листопада 1970 р. на 68 р. ж. Нар. в Яремчу, пов. Надвірна, Зах. Україна, і стала членкою УНС в 1959 р. Полишила в смутку дочки: Василину, Олену, Віру, Наталку, сина Тараса 2 зятів, 6 внуків, правнучку та 2 сестри: Параскевію і Олену, брата Ілію. Похорон відбувся 10 листопада 1970 р. на цвинтарі св. Карла в Лонг Айленд, Н. Й.

Вічна їй Пам'ять!

Марія Демидчук, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Праця
MALE

Праця
HELP WANTED FEMALE

MALE

Real Estate

ГРОМАДЯНИ! Криза на біржі, знецінення реальностей, втрата групового забезпечення внаслідок безробіття, підкреслюють незмінну вартість життєвого забезпечення, як найпевнішого засобу ощадности і інвестиції защадженого майна. Забезпечіться в УНСоюзі ще в цім році й значно підкесіть суму забезпечення, яке вже маєте!

ТАРЗАН, Ч. 6470. Всі метушаться біля доктора Доміні

Ми раді забути малому чоловікові, що був сердитий на нас, Тарзане! Ми прохолоджуємо його мокрими шкірами на його тілі.

Тут нема нічого, чим мене навчили орудувати — навіть термометра. Але думаю, що Меду правий... Доктор Доміні перебуває неначе після якогось мізкового удару.

Меду скликав своїх лікуючих „великих мужів" на конференцію... Підождім назовні на їхню думку...

Коли він залишиться безпритомним, то я не можу зволікати з викликанням Момбузі через радіо! Мій обов'язок примусить мене кликати через радіо за негайною допомогою... без уваги на те, що вождь Меду або ти думаєте...